

Fundusze Europejskie

**Sięgnij po wsparcie
na rozwój**

www.parp.gov.pl

Spis treści

Wprowadzenie	5
---------------------	----------

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)	10
---	-----------

Droga do sukcesu: Ścieżka SMART	19
Skorzystaj z potencjału Europy: Granty na Eurogranty	23
Lepsza oferta dla przedsiębiorstw: Rozwój oferty OI dla firm	25
Transformacja cyfrowa: Współfinansowanie działań EDIH	27
Renoma polskich firm: Promocja marki innowacyjnych MŚP	30
Wsparcie dla pomysłodawców: Laboratorium Innowatora	32
Przyspieszenie dla biznesu: Startup Booster Poland	34
Inicjatywa STEP: Fundusz Wsparcia Technologii Krytycznych	37
<i>Przykłady projektów z programu FENG 2021-2027</i>	<i>40</i>

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)	54
--	-----------

Na start: Platformy startowe dla nowych pomysłów	60
Transformacja firm: Automatyzacja i robotyzacja w MŚP	66
Globalny cel – Twój biznes:	
Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP	67
Wzór na sukces: Wzornictwo w MŚP	71
Czysty i wygodny transport:	
Zrównoważona mobilność miejska	73
Szybciej i bezpieczniej do celu: Infrastruktura drogowa	74
Chroniąc przyrodę i tradycje: Zrównoważona turystyka	75

<i>Przykłady projektów z programów FEPW 2021-2027 oraz POPW 2014-2020</i>	<i>76</i>
---	-----------

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)_____90

Kompetencje: Kadry nowoczesnej gospodarki_____	96
Akademia HR: Przygotuj się do zmian na rynku pracy_____	101
Wsparcie firm w okresowych trudnościach_____	103
Dostosuj swoje produkty i usługi do nowych wymagań dotyczących dostępności_____	103
Kompetencje z automatyzacji dla transformacji cyfrowej_____	104
Baza Usług Rozwojowych (BUR)_____	105

Badania: Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych i zawodowych na rynku pracy_____	108
Bilans Kapitału Ludzkiego_____	109
System rad ds. kompetencji_____	111

<i>Przykłady projektów z programów FERS 2021-2027 i POWER 2014-2020_____</i>	116
--	-----

Zanim złożysz wniosek o dofinansowanie_____124

Słowniczek_____	128
------------------------	------------

Fundusze Europejskie

w PARP 2021-2027

- **Zdobądź dofinansowanie na rozwój**
- **Podnieś swoje kompetencje**
- **Poznaj wyniki naszych badań**
- **Dołącz do projektów pilotażowych**

Wprowadzenie

Witaj na stronach publikacji poświęconej Funduszom Europejskim wdrażanym przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Z broszury dowiesz się, z jakich programów, działań i projektów możesz skorzystać za pośrednictwem PARP. Będzie ona dla Ciebie przewodnikiem, źródłem wiedzy i inspiracji. Chcemy, żebyś w pełni skorzystał z ogromnych możliwości, jakie dają Fundusze Europejskie oraz praca naszej organizacji.

Działania PARP

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) odgrywa istotną rolę w rozwoju gospodarki naszego kraju. Przede wszystkim wspiera innowacyjność małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Agencja angażuje się w realizację krajowych i międzynarodowych projektów finansowanych z funduszy strukturalnych UE, budżetu państwa oraz programów Komisji Europejskiej. Działania PARP koncentrują się na kilku obszarach: rozwoju regionalnym, zwiększaniu eksportu, rozwijaniu zasobów ludzkich oraz wykorzystywaniu nowych technologii w działalności gospodarczej. PARP włącza się również w tworzenie korzystnego otoczenia dla przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb startupów.

Działania Agencji wpisują się w strategię krajowe i unijne. Od wielu lat PARP realizuje programy, które wspierają: B+R+I (badania, rozwój, innowacje), wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwach, projektowanie produktów i usług, rozwój startupów, automatyzację i robotyzację, transformację w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), ochronę wzorów i patentów czy wchodzenie na rynki zagraniczne.

Działania te finansujemy ze środków Funduszy Europejskich, a także z programów norweskich.

Kierunki rozwoju

Polityka spójności Unii Europejskiej od początku stawia na wyrównywanie poziomu życia między najlepiej i najslabiej rozwiniętymi regionami. Kładzie też nacisk na zwiększanie potencjału badawczego i innowacyjnego, wykorzystywanie zaawansowanych technologii, rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji i przedsiębiorczości. Wszystko po to, by uczynić Unię bardziej konkurencyjną.

Europejski Zielony Ład: Sytuacja geopolityczna i zmiany klimatyczne na Ziemi sprawiają, że działania Unii Europejskiej coraz bardziej koncentrują się na transformacji w kierunku zielonej gospodarki i cyfryzacji wspierającej ludzi. Na znaczeniu zyskują takie inicjatywy, jak strategia „Od pola do stołu”, która ma na celu poprawę jakości żywności oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania jej produkcji na środowisko. Każdy z tych elementów ma znaczący wpływ na kształtowanie zrównoważonej przyszłości Europy. Wpisują się one w realizację szerszego planu znanego jako Europejski Zielony Ład. Jego założeniem jest to, by do 2050 r. Europa osiągnęła neutralność klimatyczną.

Transformacja w kierunku zielonej gospodarki: Europejski Zielony Ład dąży nie tylko do zmniejszenia emisji i neutralności klimatycznej. Promuje zrównoważone wykorzystanie zasobów, odnawialne źródła energii oraz ekologiczne innowacje. Takie działania mają na celu ochronę środowiska i zasobów naturalnych, a także tworzenie nowych możliwości dla gospodarki oraz atrakcyjnych miejsc pracy. To właśnie dlatego od kilku lat w Polsce poszukujemy rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu

zamkniętym (*circular economy*). PARP zorganizowała w 2023 r. konkurs na najlepsze rozwiązania GOZ (sfinansowany z POIR) po to, by promować w polskiej gospodarce sprawdzone rozwiązania, produkty i modele biznesowe, ukierunkowane na osiągnięcie efektów środowiskowych oraz korzyści ekonomicznych, społecznych i zarządczych.

Cyfryzacja wspierająca ludzi: W tej dziedzinie kluczowe jest tworzenie technologii cyfrowych, które są dostępne, łatwe w użyciu i zaprojektowane z myślą o potrzebach użytkowników. Cyfryzacja powinna sprzyjać inkluzji społecznej, edukacji, zdrowiu oraz usprawniać działanie administracji publicznej¹. Ważne jest, aby technologie te były bezpieczne i chroniły prywatność użytkowników. Takie cele wyznaczyła sobie Unia Europejska. W praktyce działania realizowane w ramach FENG oraz FEPW są nakierowane na wprowadzanie konkretnych rozwiązań (np. z zakresu automatyzacji czy robotyzacji) do praktyki gospodarczej. Program FERS został zaprojektowany w celu wspierania rozwoju kompetencji i umiejętności, w tym umiejętności cyfrowych, które są coraz ważniejsze w dzisiejszym świecie.

Odporność: Obszary te wzajemnie się uzupełniają i przyczyniają do budowania zrównoważonej, innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki. Są kluczowe dla osiągnięcia długoterminowych celów związanych z uzyskaniem większego bezpieczeństwa i odporności Europy na kryzysy.

Technologie krytyczne: Platforma na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) to nowa inicjatywa, która zmienia podejście do rozwoju technologicznego Wspólnoty. Ma wzmocnić nie tylko innowacyjność, lecz także niezależność technologiczną państw UE. Efektem ma być zwiększenie suwerenności, bezpieczeństwa i strategicznej niezależności

¹ Zobacz też program „Cyfrowa Europa” – <https://digital-strategy.ec.europa.eu/pl/activities/digital-programme>

Wspólnoty, jak również rozwiązania problemu niedoboru siły roboczej i kwalifikacji w sektorach strategicznych.

Dostępność: Unia Europejska od dłuższego czasu kładzie nacisk na promowanie równości i praw obywatelskich, jednej z podstawowych wartości. W związku z tym dąży do zapewnienia wszystkim osobom równego dostępu do usług, informacji, edukacji czy miejsc publicznych. Dlatego w programach FENG oraz FERS przewidziano nabory tematyczne nakierowane na dostępność. PARP wspiera prace badawczo-rozwojowe nad produktami i usługami, z których mogą korzystać osoby ze szczególnymi potrzebami. Agencja finansuje także szkolenia z projektowania uniwersalnego. Koncentrują się one na nauczaniu zasad i technik tworzenia produktów, usług i środowisk, które są dostępne i użyteczne dla jak najszerszej grupy ludzi, niezależnie od ich wieku, zdolności czy niepełnosprawności.

Programy, w których uczestniczy PARP

Najważniejszym narzędziem polityki spójności są programy finansowane z Funduszy Europejskich. PARP jest zaangażowana w realizację trzech kluczowych programów na lata 2021-2027:

- **Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)**
- **Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)**
- **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS).**

FENG koncentruje się na wsparciu przedsiębiorstw realizujących innowacyjne projekty na różnych etapach rozwoju. Agencja udziela dofinansowania na: działalność B+R+I, projektowanie produktów i usług z uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami, cyfryzację, transformację w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ), ekspansję na rynki zagraniczne czy tworzenie dobrych warunków do rozwoju startupów.

Wiele podobnych inwestycji (w automatyzację i robotyzację, GOZ, startupy, wzornictwo) PARP wspiera także z programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej. Lecz tu pomoc jest skierowana do przedsiębiorców, którzy mają swą siedzibę w sześciu województwach: mazowieckim (bez stolicy i otaczających ją powiatów), lubelskim, podlaskim, podkarpackim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim. Ponadto Agencja w ramach FEPW wspiera wybrane przedsięwzięcia samorządów i ich lokalnych i regionalnych partnerów. W tym wypadku dofinansowanie trafia na projekty dotyczące zrównoważonej turystyki, zeroemisyjnego transportu miejskiego i rozwoju drogowej sieci transportowej.

Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego ma inny charakter. Koncentruje się na człowieku i jego rozwoju poprzez edukację. W ramach tego programu PARP wspiera podnoszenie i zmianę kwalifikacji oraz adaptację przedsiębiorstw do zmieniających się warunków rynkowych.

Publikacja adresowana jest do wszystkich zainteresowanych prowadzeniem innowacyjnego biznesu, wdrażaniem nowatorskich rozwiązań, a nawet podejmowaniem rynkowych wyzwań związanych z projektami badawczo-rozwojowymi. A także do samorządów i organizacji, które chcą inwestować w zieloną transformację i dbają o zrównoważony rozwój. Liczymy, że zawarte tutaj informacje pomogą szczególnie przedsiębiorcom z sektora MŚP. Tworzycie siłę polskiej gospodarki, dlatego chcemy Was wspierać przez całą drogę – od pomysłu do rynku!

Broszura koncentruje się na zadaniach realizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. PARP jest Instytucją Pośredniczącą w realizacji wybranych działań programów FENG, FERS oraz FEPW.

Fundusze Europejskie

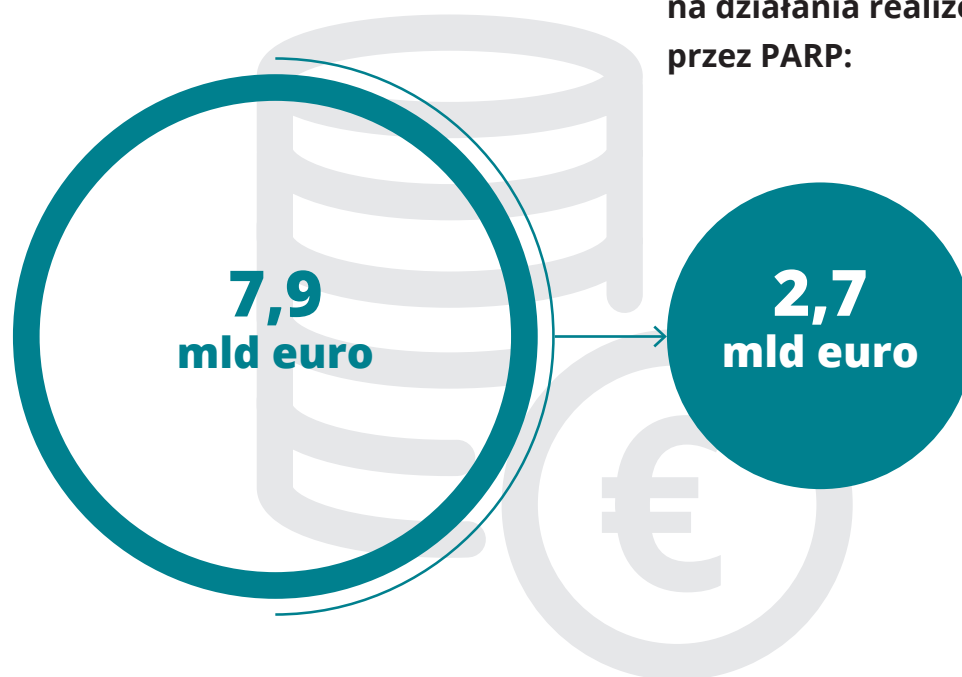
**dla Nowoczesnej
Gospodarki
2021-2027 (FENG)**

W tej części publikacji zapoznasz się z możliwościami wsparcia w ramach programu FENG. Jego poprzednikami były programy Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020. Dzięki niemu inwestujemy w projekty badawczo-rozwojowe, innowacyjne i zwiększające konkurencyjność naszej gospodarki. Z FENG korzystają zarówno przedsiębiorcy, jak i sektor nauki. PARP wspiera startupy oraz małe i średnie przedsiębiorstwa, pomagając w tworzeniu przyjaznego otoczenia dla biznesu.

Budżet FENG

Wkład Unii Europejskiej:

**Kwota przeznaczona
na działania realizowane
przez PARP:**

Program dzieli się na pięć priorytetów:

- I. Wsparcie dla przedsiębiorców
- II. Środowisko przyjazne innowacjom
- III. Zazielenienie przedsiębiorstw
- IV. Pomoc techniczna
- V. Wsparcie projektów realizujących cele inicjatywy STEP.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości jest zaangażowana w realizację działań z trzech priorytetów:

- I. Wsparcie dla przedsiębiorców: dofinansowanie B+R, wdrożeń nowych rozwiązań, infrastruktury B+R, internacjonalizacji, rozwoju kompetencji, cyfryzacji i zielonej gospodarki.
- II. Środowisko przyjazne innowacjom: wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu, takich jak akceleratory, klastry czy instytucje badawcze oraz budowa ekosystemu sprzyjającego startupom i rozwojowi MŚP.

- V. Wsparcie projektów realizujących cele inicjatywy STEP: dofinansowanie rozwoju i wytwarzania technologii krytycznych w trzech sektorach: technologie cyfrowe i innowacje w ramach głębokich technologii; czyste i zasobooszczędne technologie oraz biotechnologie.

PARP uczestniczy w FENG jako Instytucja Pośrednicząca odpowiedzialna za realizację wybranych instrumentów, które wspierają firmy z sektora MŚP oraz wzmacniają instytucje otoczenia biznesu.

Aktywność PARP koncentruje się na poniższych działaniach:

- Ścieżka SMART

- Fundusz Transformacji Cyfrowej i Przyjaznej dla Środowiska

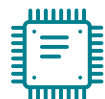
- Granty na Eurogranty

- Rozwój oferty klastrów dla firm

- Rozwój oferty ośrodków innowacji (OI) dla firm

- Współfinansowanie działań EDIH

- Promocja marki innowacyjnych MŚP

- Laboratorium Innowatora – oferta dla pomysłodawców

- Startup Booster Poland

- Fundusz Wsparcia Technologii Krytycznych (inicjatywa STEP)

Na skróty. Przegląd działań FENG, które realizuje PARP

Kto może wnioskować	Forma wsparcia	Budżet w mln euro	Budżet UE w mln euro
Priorytet: Wsparcie dla przedsiębiorców			
Działanie: 01.01 Ścieżka SMART			
MŚP	dotacja, dotacja warunkowa	4150,1*	3270*
Działanie: 01.02 Fundusz Transformacji Cyfrowej i Przyjaznej dla Środowiska			
Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)	dotacja	187	187

* Budżet wspólny dla PARP i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Kto może wnioskować	Forma wsparcia	Budżet w mln euro	Budżet UE w mln euro
Priorytet: Środowisko przyjazne innowacjom			
Działanie: 02.12 Granty na Eurogranty			
MŚP, organizacje i instytuty badawcze	dotacja	30	30
Działanie: 02.17 Rozwój oferty klastrów dla firm			
Krajowe Klastry Kluczowe, klastry ponadregionalne	dotacja	103,2	66,5
Działanie: 02.18 Rozwój oferty OI dla firm			
Ośrodki innowacji i ich konsorcja	dotacja	113,9	81,8
Działanie: 02.22 Współfinansowanie działań EDIH			
EDIH wybrane w ramach konkursu Digital Europe Programme	dotacja	55,1	55,1
Działanie: 02.25 Promocja marki innowacyjnych MŚP			
MŚP	dotacja	173,1	80,9
Działanie: 02.27 Laboratorium Innowatora			
Podmioty działające na rzecz innowacyjności	dotacja	6,3	6,3
Działanie: 02.28 Startup Booster Poland			
Instytucje otoczenia biznesu (IOB)	dotacja	80,6	80,6
Priorytet: Wsparcie projektów realizujących cele inicjatywy STEP			
Działanie: 05.01 Fundusz Wsparcia Technologii Krytycznych			
Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)	dotacja	901*	901*

* Budżet wspólny dla PARP i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

FENG wspiera przedsiębiorstwa na różnych etapach rozwoju – od pomysłu po wprowadzenie innowacji na rynek. Realizowane projekty powinny się wpisywać w obszary wyznaczone przez Krajową Inteligentną Specjalizację (KIS). Zgodnie z koncepcją KIS, należy inwestować w dziedziny najbardziej perspektywiczne dla polskiej gospodarki, które mają największy potencjał innowacyjności. FENG kontynuuje rozwój innowacyjnej gospodarki opartej na inteligentnych specjalizacjach. Dzięki temu zwiększa koncentrację tematyczną inwestycji oraz prywatne nakłady na B+R w określonych obszarach. Program ten wspiera również współpracę ponadregionalną i międzynarodową w dziedzinach zdefiniowanych przez KIS.

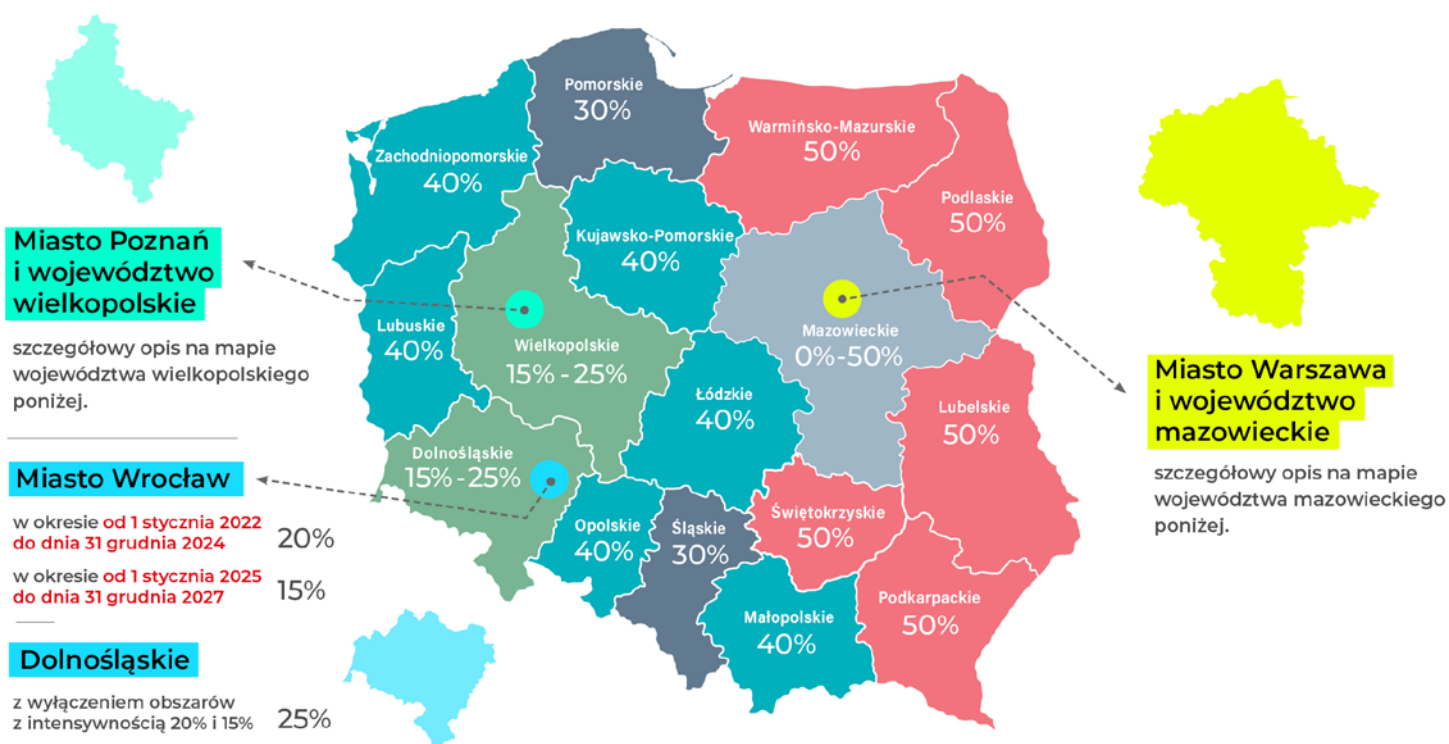
Czynniki wpływające na wysokość dotacji

Na maksymalny poziom wsparcia dla każdego projektu ma wpływ wiele zmiennych. Skala wsparcia projektów badawczo-rozwojowych jest zależna od wielkości przedsiębiorstwa oraz rodzaju działalności. Na przykład na badania przemysłowe przysługuje wyższy poziom dofinansowania niż na prace rozwojowe. Wynika to m.in. z poziomu ryzyka, gdyż badania przemysłowe obarczone są większym ryzykiem. Co więcej, firmy, które będą realizować projekt na lepiej rozwiniętych gospodarczo obszarach UE, mogą być wyłączone z możliwości otrzymania dotacji. Poziom wsparcia dla poszczególnych regionów przedstawia Mapa Pomocy Regionalnej na lata 2022-2027 dla Polski. Na jej podstawie możemy np. określić, że obecnie nie ma możliwości wsparcia projektów inwestycyjnych realizowanych na terenie Warszawy i w powiatach ościennych (obszar wskazany na mapie województwa mazowieckiego z intensywnością 0%).

Mapa pomocy regionalnej

Obowiązuje w okresie od 1 stycznia 2022 r.
do 31 grudnia 2027 r.

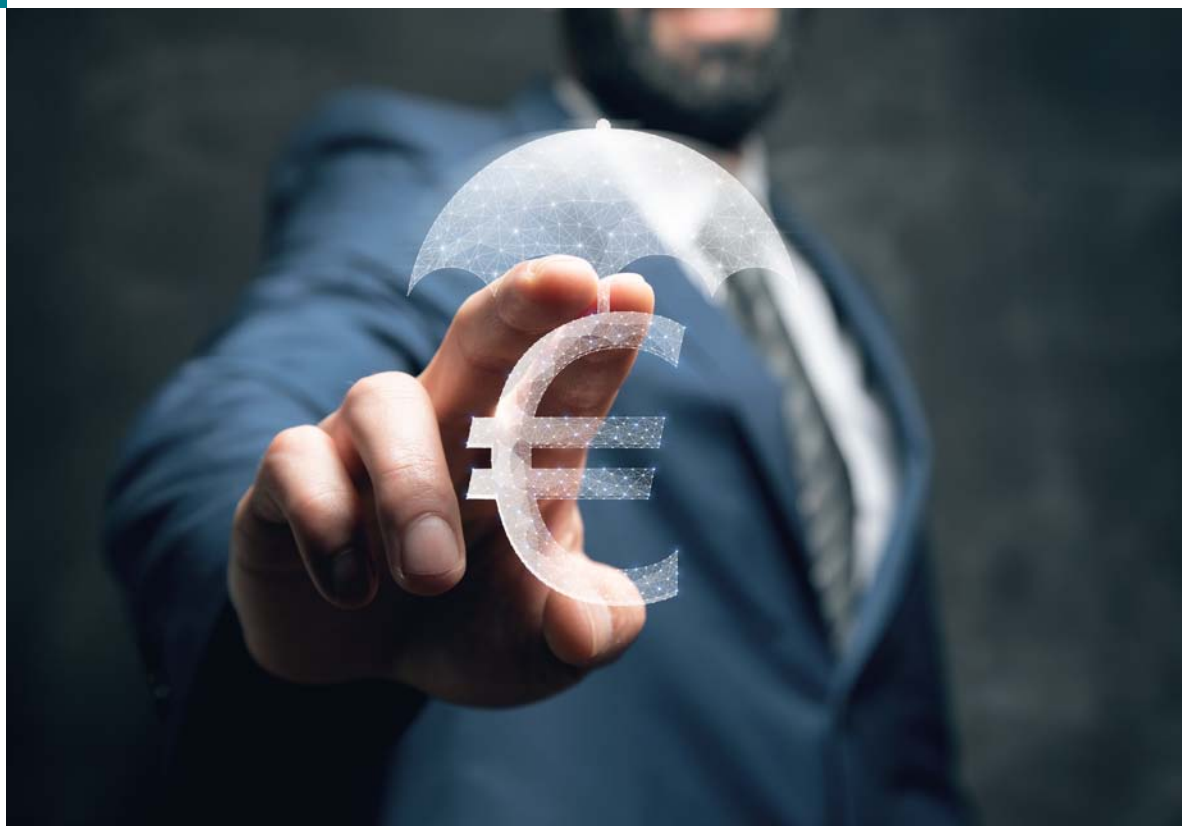
Maksymalne poziomy intensywności pomocy są
zwiększane o 10 punktów procentowych w przypadku
średnich przedsiębiorstw i o 20 punktów procentowych
dla mikro- i małych przedsiębiorstw.

Więcej informacji znajdziesz na [stronie PARP](#).

Regulacje dotyczące wsparcia

Poziom dofinansowania zależy od rozmiaru i lokalizacji firmy, przeprowadzanych prac rozwojowych, miejsca realizacji inwestycji czy rodzaju udzielanej pomocy. W przypadku działań realizowanych przez PARP rozróżniono 17 rodzajów pomocy (m.in. na usługi doradcze, na udział w targach, dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność, na projekty B+R oraz studia wykonalności, dla klastrów innowacyjnych itd.). Sprawdź rozporządzenie dotyczące pomocy udzielanej przez PARP w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000849>. Szczegóły znajdziesz też w dokumentacji dołączonej do ogłoszenia o naborze.

Droga do sukcesu: Ścieżka SMART

Innowacyjność jest motorem nowoczesnej gospodarki. Jeśli masz pomysł na innowację co najmniej w skali kraju – np. produkt lub proces technologiczny – wystartuj w konkursie „Ścieżka SMART”. Program pozwala sfinansować niezbędne prace badawczo-rozwojowe (B+R) i wcielić ich rezultaty w życie. Możesz również uzyskać wsparcie na samo wdrożenie wyników wcześniej przeprowadzonych prac B+R.

To nie wszystko. „Ścieżka SMART” może poprowadzić Cię dalej. Częścią projektu mogą być tzw. moduły fakultatywne. Dzięki nim możesz sfinansować np. zakup infrastruktury potrzebnej do prac badawczo-rozwojowych, cyfryzację przedsiębiorstwa czy podniesienie kompetencji pracowników. Osobno prowadzone są nabory tematyczne „Ścieżka SMART – Dostępność” (innowacyjne rozwiązania zaspokajające potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami). Pierwsze nabory do tego działania odbyły się w 2023 roku.

Działanie FENG.01.01 **Ścieżka SMART**

Budżet (fundusze UE): **3,27 mld euro¹**

Dla kogo:

- mikro-, mali i średni przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i chcą oprzeć swój rozwój na innowacjach.

¹ Budżet wspólny dla konkursów realizowanych przez PARP oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Dofinansowanie można przeznaczyć na:

Działanie składa się z dwóch części: obligatoryjnej i nieobowiązkowej. Musisz wybrać co najmniej jeden moduł obligatoryjny. Twój produkt lub usługa, którą planujesz opracować i wprowadzić na rynek, musi być innowacją na co najmniej poziomie krajowym. Możesz też wybrać dowolną liczbę modułów fakultatywnych.

Moduły obligatoryjne:

- **B+R:** Prace badawczo-rozwojowe prowadzone w celu opracowania innowacji produktowej lub procesowej przynajmniej w skali kraju. Wsparciu podlegać może kompleksowy proces badawczy lub jego wybrana część.

- **Wdrożenie innowacji:** Wprowadzenie w przedsiębiorstwie wyników prac B+R posiadanych przez wnioskodawcę lub będących efektem realizacji modułu B+R. Wyniki prac B+R muszą prowadzić do powstania innowacji produktowej lub procesowej na co najmniej poziomie krajowym.

Moduły nieobowiązkowe:

- **Infrastruktura B+R:** Tworzenie lub rozbudowa centrum badawczo-rozwojowego na terytorium RP. Musi umożliwiać realizację określonej we wniosku agencji badawczej prowadzącej do powstania innowacji produktowej lub procesowej w skali kraju.

- **Cyfryzacja:** Zastosowanie rozwiązań zmierzających do cyfryzacji w zakresie produkcji, procesów, produktów, usług i modelu biznesowego oraz zapewnienie cyberbezpieczeństwa działalności przedsiębiorstwa.

Działania muszą prowadzić do wdrożenia innowacji produktowej lub procesowej na przynajmniej poziomie przedsiębiorstwa.

- **Zazielenienie przedsiębiorstw:** Działania ukierunkowane na zieloną transformację przedsiębiorstwa. Mogą one polegać na usprawnieniu gospodarki odpadami, zwiększeniu efektywności energetycznej, ograniczeniu zanieczyszczeń, wprowadzeniu efektywniejszej gospodarki materiałowej, wdrożeniu zasad ekoprojektowania oraz weryfikacji technologii środowiskowych.

- **Kompetencje:** Podniesienie kompetencji pracowników i kadry zarządzającej przedsiębiorstwa. Doskonalenie kompetencji pracowników i osób zarządzających, zdobywanie przez nich nowych umiejętności oraz wiedzy, a także nabywanie kwalifikacji.

- **Internacjonalizacja:** Promocja zagraniczna produktów oraz działania dotyczące uzyskania ochrony praw własności przemysłowej lub obrony w przypadku ich naruszenia.

Twój projekt może się składać z nawet siedmiu modułów, które mogą, ale nie muszą być ze sobą powiązane. Wyboru modułów dokonujesz już na etapie tworzenia wniosku. Każdy jest swego rodzaju projektem z osobnym budżetem i harmonogramem realizacji.

Wartość / poziom wsparcia:

W zależności od wielkości przedsiębiorstwa dotacja może pokryć od 65% do 80% wartości projektu.

Dla sześciu z siedmiu modułów wsparcie ma formę dotacji bezzwrotnej. W module **wdrożenie innowacji** finansowanie ma postać dotacji warunkowej. Jest ono częściowo zwrotne i zależy od przychodów wygenerowanych przez inwestycję. Co najmniej 50% wsparcia na wdrożenie innowacji podlega zwrotowi.

.....➤ Tryb wyboru projektów: konkursowy.

Skorzystaj z potencjału Europy: Granty na Eurogranty

Polskie MŚP i organizacje badawcze mogą zwiększyć szanse na wzrost innowacyjności i umiędzynarodowienia, ubiegając się o granty z programów Unii Europejskiej. Kreatywna Europa, LIFE, Horyzont Europa, Single Market Programme czy EIC Accelerator – tego typu programy otwierają duże możliwości. W ramach działania Granty na Eurogranty można otrzymać fundusze na przygotowanie projektu realizowanego w jednym z takich programów, w tym również poszukiwanie partnerów, ewentualną korektę oraz prezentację w ramach oceny w jednym z programów UE.

Masz ambitny pomysł, który mógłby uzyskać dofinansowanie z programów Unii Europejskiej, ale nie wiesz, jak przygotować taki wniosek? Potrzebne informacje znajdziesz na stronie PARP.

Działanie FENG.02.12 **Granty na Eurogranty**

Budżet (fundusze UE): **30 mln euro**

Dla kogo:

- mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwa
- organizacje i instytuty badawcze.

Dofinansowanie można przeznaczyć na:

- poszukiwanie partnerów Eurograntu w Polsce i poza jej granicami, organizację spotkań dotyczących przygotowania założeń dla Eurograntu
- przygotowanie wniosku o Eurogrant do wybranego programu UE, w tym tłumaczenie dokumentacji

aplikacyjnej, zgodnie z wymaganiami określonymi przez organizatora konkursu w danym programie UE

- ewentualną korektę wniosku o Eurogrant
- prezentację wniosku o Eurogrant przed komisją oceny projektów powołaną przez organizatora konkursu w danym programie UE.

Wartość / poziom wsparcia:

100% wartości kosztów kwalifikowanych przygotowania projektu. Udzielane dofinansowanie to pomoc *de minimis*².

Metoda rozliczania projektu: kwota ryczałtowa. Rozliczane w ten sposób wydatki są traktowane jak wydatki poniesione i nie wymagają udokumentowania.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

² Sprawdź: <https://www.parp.gov.pl/pomoc-de-minimis>

Lepsza oferta dla przedsiębiorstw: Rozwój oferty OI dla firm

Akredytowanymi ośrodkami innowacji mogą być m.in. parki technologiczne, huby innowacji cyfrowych i inkubatory technologiczne czy akademickie inkubatory przedsiębiorczości³. W konkursie „Rozwój oferty OI dla firm” mogą one pozyskać finansowanie na świadczenie swoich usług dla segmentu małych i średnich przedsiębiorstw. Oferta może objąć testowanie nowych usług proinnowacyjnych, które nie są objęte akredytacją, ale wpisują się w Krajowe Inteligentne Specjalizacje.

Działanie FENG.02.18 **Rozwój oferty OI dla firm**

Budżet (fundusze UE): **81,8 mln euro**

Dla kogo:

- ośrodki innowacji (OI)
- konsorcja OI.

Wartość / poziom wsparcia:

100% wartości kosztów kwalifikowanych projektu.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

³ Więcej informacji o akredytacji OI znajdziesz tu: www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/osrodki-innowacji

Oferta OI dla firm obejmuje:

- rozszerzenie oferty o nowe lub ulepszone proinnowacyjne usługi dla firm
- zwiększenie doświadczenia i możliwości współpracy na arenie międzynarodowej, ucyfrowienie usług czy zwiększenie dostępu do informacji o innowacyjnych rozwiązaniach
- testowanie nowych usług (które będą się przyczyniać do rozwoju i wdrażania innowacji u przedsiębiorców), których zakres nie jest objęty akredytacją, przy zachowaniu konieczności wpisywania się w KIS
- w przypadku konsorcjów – świadczenie kompleksowych usług proinnowacyjnych, w tym usług zmniejszających negatywny wpływ na środowisko lub wspierających transformację cyfrową dla przedsiębiorców podejmujących działalność innowacyjną.

Transformacja cyfrowa: Współfinansowanie działań EDIH

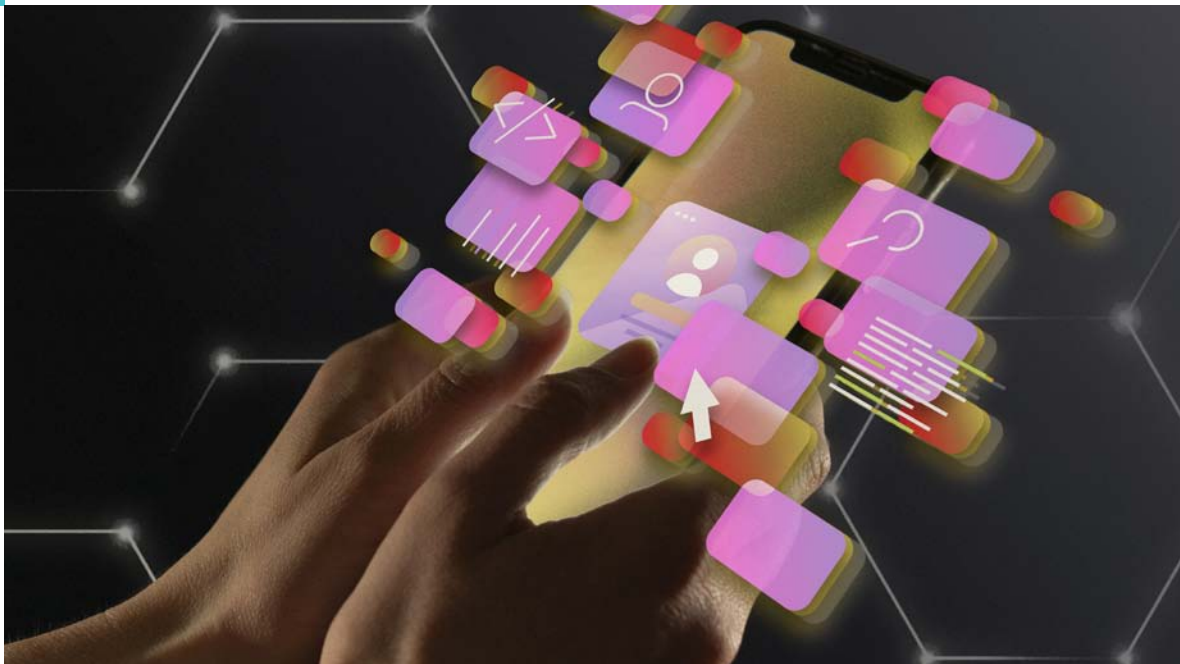
Europejskie Huby Innowacji Cyfrowych (EDIH) to inicjatywa mająca na celu wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw, szczególnie MŚP, oraz sektora publicznego. Kluczowym założeniem działania EDIH jest model *one-stop-shop*, który oznacza, że przedsiębiorstwa mogą znaleźć tam kompleksowe wsparcie w jednym miejscu.

Oferta EDIH dla firm obejmuje:

- opracowanie indywidualnych strategii transformacji cyfrowej dla przedsiębiorstw (dopasowanie technologii do potrzeb firmy, z uwzględnieniem jej specyfiki, branży i celów strategicznych)
- zapewnienie dostępu do najnowszych informacji i badań w dziedzinie technologii cyfrowych
- doradztwo ekspertów i specjalistów w celu lepszego zrozumienia i wykorzystania nowych technologii
- udostępnienie infrastruktury i zasobów, które pozwalają testować nowe technologie i prototypy
- pomoc w ulepszaniu produktów, usług i procesów biznesowych przez wdrożenie innowacji cyfrowych (automatyzacja produkcji, wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania czy nowych cyfrowych modeli biznesowych).

Przedstawiamy listę EDIH, które otrzymały dofinansowanie zarówno z programu Cyfrowa Europa, jak i z FENG w naborze przeprowadzonym przez PARP w 2023 r.

Europejskie Huby Innowacji Cyfrowych (EDIH) w Polsce, w których możesz szukać wsparcia (kolejność alfabetyczna)

Nazwa EDIH	Podmiot prowadzący / lider	Link do strony EDIH
Krajowe Centrum Bezpiecznej Transformacji Cyfrowej	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	https://cyber-sec.net.pl
EDIH Silesia Smart Systems	Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA	https://www.silesiasmartsystems.pl

hub4industry EDIH	Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.	https://hub4industry.pl
Pomorski Hub Innowacji Cyfrowych (PDIH)	Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna Sp. z o.o.	https://gpnt.pl/pomeranian-edih
Re_d: Rethink Digital Hub – Central Poland Digitalisation HUB	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA	https://re-d.pl
Technopark Kielce DIH	Gmina Kielce	https://dih.technopark.kielce.pl
WaMa Innovation Hub	Fundacja Koalicji na rzecz Polskich Innowacji	https://koalicjadlainnowacji.pl/projekty/wama-edih/
WRO4digiTal European Digital Innovation Hub Wrocław	Wrocławski Park Technologiczny SA	https://www.technologpark.pl/edih/

Renoma polskich firm: Promocja marki innowacyjnych MŚP

Chcesz, by Twoja marka stała się rozpoznawalna za granicą? Chcesz zdobyć nowych klientów na rynkach zagranicznych? Weź udział w konkursie „Promocja marki innowacyjnych MŚP”. Jego celem jest wzmocnienie potencjału eksportowego mikro-, małych i średnich przedsiębiorców na rynkach międzynarodowych, promowanie marki produktowej wnioskodawcy i Marki Polskiej Gospodarki. Wsparcie uzyskują projekty, które przewidują udział firmy w wydarzeniach targowych i konferencyjnych umieszczonych w kalendarzu imprez kluczowych dla rozwoju wybranych branż, jak również zakładających udział w wyjazdowych misjach gospodarczych.

Działanie FENG.02.25 Promocja marki innowacyjnych MŚP

Budżet (fundusze UE): **86,6 mln euro**

Instrument skierowany jest do polskich przedsiębiorstw, które odznaczają się istotnym potencjałem eksportowym na rynkach międzynarodowych. W ten sposób kreowany jest wizerunek Polski jako kraju nowoczesnego, który posiada bogatą ofertę skierowaną do zagranicznych klientów.

Dla kogo:

- mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa.

Dofinansowanie można przeznaczyć na:

- udział w targach ze stoiskiem narodowym w charakterze wystawcy
- wyjazdowe misje gospodarcze w celu odbycia spotkań z potencjalnymi kontrahentami, połączone z udziałem wnioskodawcy w targach w charakterze zwiedzającego lub konferencjach branżowych w czasie trwania misji
- kampanie promocyjne.

Wartość / poziom wsparcia:

Poziom dofinansowania wynosi do 85% w przypadku kosztów podróży służbowych oraz do 50% dla pozostałych kosztów kwalifikowanych.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

Wsparcie dla pomysłodawców: Laboratorium Innowatora

Jeśli chcesz zrealizować swój pomysł biznesowy, nie musisz już polegać tylko na sobie. Możesz skorzystać z pomocy podmiotów działających na rzecz innowacyjności. „Laboratorium Innowatora” obsługują operatorzy wybrani przez PARP, którzy oferują pomysłodawcom profesjonalne programy mentoringowe. Umożliwiają one sprawdzenie założeń biznesowych pomysłodawców – osób fizycznych lub zespołów osób fizycznych. Udział w takim programie pozwala Ci określić warunki działalności w formie startupu.

Działanie FENG.02.27 Laboratorium Innowatora

Budżet (fundusze UE): 6,3 mln euro

Operatorzy dzięki funduszom z FENG oferują bezpłatne programy mentoringowe, w tym usługi doradcze świadczone na rzecz uczestników programu. Operatorzy otrzymują finansowanie kosztów związanych z pozyskaniem uczestników oraz obsługą programu, a uczestnicy programu zyskują dostęp do wiedzy i praktyk, które pozwalają im zweryfikować założenia swoich koncepcji biznesowych.

Operatorzy:

PARP wybrała w konkursie programy mentoringowe dla innowatorów. Sprawdź nabory do następujących projektów:

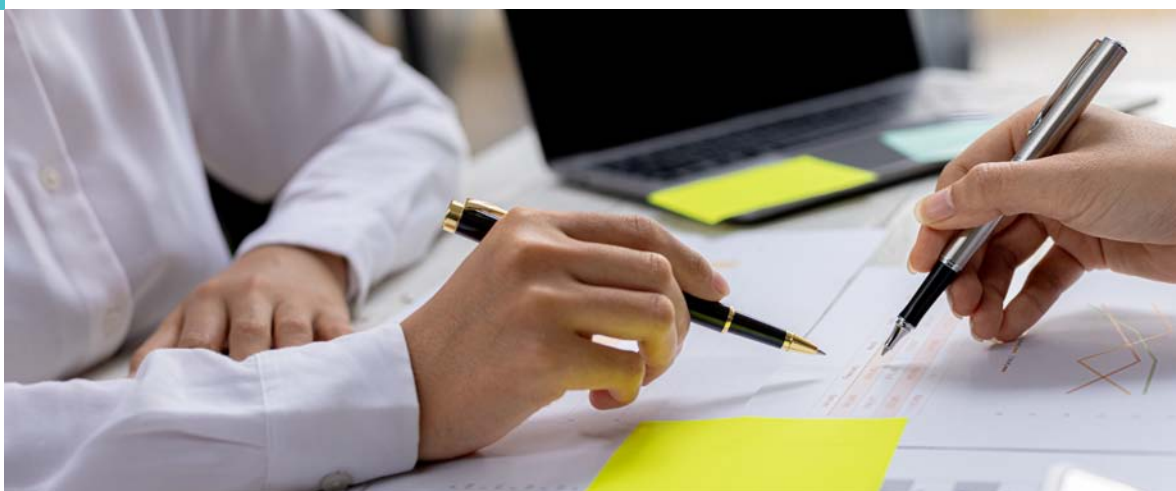
- Unicorn Hub Innovation Lab – realizowany przez OIC POLAND Fundację Akademii WSEI

- Startuj z Pomysłem – InnoStart Hub Polska – realizowany przez Podkarpackie Centrum Innowacji sp. z o.o.
- Laboratorium Innowatora – Strefa Kreatywnych Pomysłów – realizowany przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu – Centrum Innowacji i Transferu Technologii
- GarageGenius – realizowany przez Investin sp. z o.o.
- AccelStart – realizowany przez Accelpoint sp. z o.o.

Korzyści dla pomysłodawcy:

- kompleksowe wsparcie mentorskie
- weryfikacja pomysłu biznesowego w relacji z otoczeniem rynkowym, w tym potencjalnymi klientami
- usługi wspomagające nawiązanie niezbędnych relacji biznesowych.

Kto może być uczestnikiem programu:

- innowator, tj. osoba fizyczna, która zgłasza pomysł biznesowy
- grupa osób fizycznych, która zgłasza pomysł biznesowy.

Pomysłodawca lub pomysłodawcy są osobami o pełnej zdolności do czynności prawnych (pełnoletnie), zamieszkującymi na terenie Polski. Zachowują oni prawa do pomysłu.

Przyspieszenie dla biznesu: Startup Booster Poland

Wspieranie innowacyjnych przedsiębiorstw na wczesnym etapie rozwoju, zwanych startupami, jest kluczowym elementem wzmacniania trwałego wzrostu i konkurencyjności segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). O dofinansowanie z konkursów „Startup Booster Poland” bezpośrednio ubiegają się podmioty działające na rzecz innowacyjności realizujące programy akceleracji. Celem tego działania jest przyspieszenie wzrostu młodych firm poprzez udział w programach akceleracyjnych. W zależności od potrzeb i etapu rozwoju startupy będą brały udział w programach akceleracji o różnych profilach: Smart UP, Tech Impact, Startups Exchange czy Scale Up Green. Działanie to przekłada się na wzrost konkurencyjności i tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze MŚP.

Działanie FENG.02.28 **Startup Booster Poland**

Budżet (fundusze UE): **80,9 mln euro**

Operatorzy realizują kilka programów dla startupów (zobacz poniższą ramkę). Jako osoba startująca w biznesie skorzystasz ze zróżnicowanych usług – od mentoringu, przez match-making z korporacjami, po wsparcie w skalowaniu działalności na arenie międzynarodowej. Dzięki tak kompleksowej pomocy uzyskasz szansę na znaczący rozwój swojego startupu.

Program **Smart UP** (oferty operatorów) skupia się na dostarczaniu know-how, wykorzystywaniu sieci kontaktów oraz mentorów, z uwzględnieniem etapu rozwoju przedsiębiorstwa. **Tech Impact** z kolei koncentruje się na rozwiązaniach wpisujących się w cele zrównoważonego rozwoju Agendy 2030 ONZ, podnosząc świadomość i upowszechniając wiedzę wśród inwestorów. **Startups Exchange** przygotowuje polskie startupy do współpracy i ekspansji o międzynarodowym charakterze. **Scale Up Green** wspiera transformację modelu biznesowego firm z liniowego na zamknięty (*circular economy*), jednocześnie poszukując technologicznych rozwiązań wśród startupów.

Dla kogo:

- akceleratorzy – podmioty, które działają na rzecz innowacyjności i realizują programy akceleracji
- startupy – uczestnicy programów akceleracji i odbiorcy pomocy finansowej.

Dofinansowanie:

Akceleratorzy mogą przeznaczyć na:

- koszty operacyjne, w tym wynagrodzenie personelu projektu oraz koszty działań informacyjno-promocyjnych
- koszty grantów udzielanych startupom.

Startupy uzyskane granty mogą przeznaczyć na działania związane z realizacją indywidualnych planów akceleracji, w tym na:

- wynagrodzenia pracowników
- nabycie usług niezbędnych dla realizacji kamieni milowych akceleracji
- zakup środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych
- realizację działań informacyjno-promocyjnych.

Wartość / poziom wsparcia:

Wartość dofinansowania projektów realizowanych przez operatorów to 10-18 mln zł. Dofinansowanie może pokryć 100% kosztów kwalifikowanych projektu związanych z kosztami grantów udzielanych startupom oraz 80% kwalifikowalnych kosztów operacyjnych akceleratora. Granty dla startupów mogą wynieść maksymalnie 400 tys. zł. Startupy dzięki akceleracji zyskują profesjonalne wsparcie przyspieszające rozwój i skalowanie spółki oraz dostęp do inwestorów/funduszy VC, korporacji lub podmiotów publicznych jako potencjalnych odbiorców technologii.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

Inicjatywa STEP: Fundusz Wsparcia Technologii Krytycznych

Pojawiły się nowe szanse dla firm z ambicjami technologicznymi. Z inicjatywy Komisji Europejskiej powstała Platforma na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP). Ma ona usprawnić ekologiczną i cyfrową transformację Europy. STEP przyczyni się też się do wzmocnienia i zabezpieczenia łańcuchów wartości, a przede wszystkim zapewni strategiczną suwerenność Unii. W programie FENG utworzono nowe działanie, dzięki któremu masz szansę znaleźć się w europejskiej czołówce technologicznej!

Działanie 05.01 Fundusz Wsparcia Technologii Krytycznych

Budżet (fundusze UE): **901 mln euro***

* Budżet wspólny dla PARP i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Nadrzędnym celem inicjatywy STEP jest budowa silnej bazy przemysłowej UE opartej na innowacjach i odporności na globalne wstrząsy. Działanie wspiera rozwój i wytwarzanie technologii krytycznych w wybranych sektorach. Jego efektem powinno być zmniejszanie zależności UE od państw trzecich w zakresie dostaw surowców, komponentów i technologii. Wsparcie projekty przyspieszą tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój kwalifikacji w branżach przyszłości.

Dla kogo:

- mikro-, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa, które prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Obszary wsparcia:

Wsparcie skierowane jest na rozwój i wytwarzanie technologii krytycznych w trzech sektorach, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie ustanowienia STEP⁴, tj.:

- Biotechnologii (BIOTECH), w tym produktów leczniczych o krytycznym znaczeniu
- Technologii cyfrowych (DIGITAL) i innowacji w ramach głębokich technologii (DEEPTech).
- Czystych i zasobooszczędnych technologii (CLEANTECH).

W zależności od charakteru projektu wniosek możesz złożyć do jednej z dwóch ścieżek konkursowych:

Ścieżka A – Innowacyjne technologie krytyczne	Ścieżka B – Strategiczna niezależność UE
Wnosi na rynek wewnętrzny innowacyjny lub najnowocześniejszy lub przełomowy element o znaczącym potencjale gospodarczym: ■ spełnia co najmniej 2 z 3 warunków: innowacyjny, najnowocześniejszy, przełomowy ■ wykazuje znaczący potencjał gospodarczy poprzez wywieranie istotnego i pozytywnego wpływu na rozwój rynku wewnętrznego.	Przyczynia się do ograniczania lub zwalczania strategicznej zależności UE (min. 2 warunki): ■ przyczynia się do uzyskania czołowej pozycji Unii w dziedzinie przemysłu i technologii ■ wnosi wkład w infrastrukturę krytyczną na szczeblu europejskim ■ zwiększa zdolności produkcyjne ■ zwiększa bezpieczeństwo dostaw ■ korzystnie wpływa na rynek wewnętrzny.
Wnioskodawca jest kontrolowany przez państwo lub podmiot z państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub ze Szwajcarii.	Wnioskodawca jest kontrolowany przez państwo lub podmiot z państwa należącego do Unii Europejskiej.

⁴ Zobacz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795.

Na specjalne traktowanie mogą liczyć polskie projekty, które zostały wyróżnione przez Komisję Europejską pieczęcią STEP w ramach programu Innovation Fund (Fundusz Innowacyjności). Dla tych projektów organizowany jest osobny nabór.

Dofinansowanie:

W ramach STEP można uzyskać dofinansowanie zarówno na projekty badawczo-rozwojowe (przyjmowane przez NCBR), jak i inwestycyjne – np. budowę linii produkcyjnych, rozbudowę zakładów czy wdrażanie kontroli jakości (zarządzane przez PARP). Wsparcie jest kompleksowe – obejmuje nie tylko inwestycje w technologie, lecz także szkolenia, doradztwo dla MŚP, działania środowiskowe, zwiększanie efektywności energetycznej oraz rozwój OZE i gospodarki o obiegu zamkniętym.

Wartość / poziom wsparcia:

Minimalna wartość projektu inwestycyjnego to 10 mln zł, a maksymalna kwota dofinansowania – 150 mln zł. Wkład własny musi wynosić co najmniej 25% i pochodzić z niepublicznych źródeł.

[Sprawdź konkursy realizowane przez PARP.](#)

Przykłady projektów z programu FENG 2021-2027

Projekt

Wdrożenie przez Techmark innowacyjnych szaf z zaimplementowaną technologią RFID UHF do ewidencji zawartości

Techmark sp. z o.o.

Wartość projektu

10 407 263,70 zł

Dofinansowanie z UE

2 599 095,00 zł

Okres realizacji projektu

15 maja 2023 r. – 31 stycznia 2025 r.

Producent nowoczesnych mebli metalowych z Aleksandrowa Łódzkiego od lat inwestuje w innowacje, aby sprostać rosnącym oczekiwaniom klientów oraz konkurencji zagranicznej. Efektem tych działań jest opracowanie i wdrożenie inteligentnych szaf RFID UHF, które automatyzują zarządzanie narzędziami i innymi zasobami w firmach z branży przemysłowej, kolejowej czy lotniczej. Rozwiązanie umożliwia precyzyjną ewidencję pobrań i zwrotów, zwiększa bezpieczeństwo oraz pozwala na pełną kontrolę nad cyklem życia narzędzi. Projekt jest rezultatem wieloletnich prac badawczo-rozwojowych oraz wsparcia Funduszy Europejskich, najpierw w ramach POIR, a następnie programu FENG. Firma opracowała opatentowany system ruchomych anten, zapewniający wysoką skuteczność odczytu tagów i umożliwiający zarządzanie nawet kilkuset oznakowanymi przedmiotami w jednej szafie. Dofinansowanie pozwoliło na zakup specjalistycznego centrum gnącego oraz wdrożenie rozwiązania do produkcji seryjnej. Projekt Techmarku to przykład, jak europejskie wsparcie przyspiesza rozwój firmy i umożliwia wprowadzenie na rynek innowacyjnego produktu.

Projekt

Wdrożenie wyników prac B+R przeprowadzonych przez firmę ULMER w postaci technologii zautomatyzowanego pakowania mrożonych owoców, warzyw, peletek i ich mieszanek w opakowaniach jednostkowych o niskiej gramaturze (90-450 g) w opakowania zbiorcze

**ULMER spółka
komandytowo-akcyjna**

Wartość projektu

5 478 420,00 zł

Dofinansowanie z UE

2 672 400,00 zł

Okres realizacji projektu

1 grudnia 2023 r. – 30 listopada 2024 r.

Korzystając ze Ścieżki SMART, firma Ulmer wdrożyła wyniki własnych prac B+R i zmodernizowała linię do pakowania mrożonych owoców, warzyw i mieszanek w małe opakowania jednostkowe (90-450 g). Kluczowym elementem projektu było opracowanie i uruchomienie innowacyjnego systemu automatycznego układania saszetek w kartonach zbiorczych. Nowe rozwiązanie wykorzystuje połączenie wibracji i docisku, co pozwala równomiernie rozłożyć produkt i zmniejszyć objętość opakowań zbiorczych o 5-10%. Inwestycja znacząco usprawniła proces produkcyjny: skróciła czas „przebrojeń” maszyn, wyeliminowała błędy wynikające z ręcznego układania, ograniczyła przestoje oraz usprawniła kolejne etapy pakowania, w tym automatyczne zaklejanie kartonów i paletyzację. Firma zwiększyła wydajność i obniżyła koszty transportu. Uwolnione zasoby pracy skierowano do działań kontrolnych, co dodatkowo podniosło standard produkcji. Korzyści są wielowymiarowe: wyższa efektywność, stabilność procesu, oszczędności materiałowe, większa powtarzalność i wyższa konkurencyjność na rynku HoReCa w Polsce i Europie.

Projekt

Projekt: INKVINITY¹ – nowa, przełomowa generacja produktów „digital signage” w technologii ePaper

Lummico sp. z o.o.

Wartość projektu

1 427 028,76 zł

Dofinansowanie z UE

973 376,73 zł

Okres realizacji projektu

maj 2023 – kwiecień 2025

¹ INKVINITY – to była nazwa robocza użyta w projekcie. Rynkowa nazwa produktów oraz ta ze zgłoszenia patentowego brzmi dziś „inkfinity”.

Historia gdańskiego Lummico zaczęła się od fascynacji e-papierem i eksperymentów z tagami NFC zasilanymi wyłącznie energią z telefonu. Z czasem doprowadziło to zespół do stworzenia czegoś znacznie większego – urządzeń inkfinity, które mogą zastąpić nawet milion wydruków, eliminując potrzebę ręcznego rozwieszania papierowych informacji. Firma należy do najciekawszych polskich innowatorów w obszarze „digital signage”.

System inkfinity, oparty na zaawansowanej technologii e-papieru, wyprzedza rozwiązania globalnych gigantów. Mimo ciągłej łączności Wi-Fi, baterie urządzeń wymagają ładowania zaledwie raz na trzy lata, a treści można zaktualizować z dowolnego miejsca na świecie. W ramach Ścieżki SMART Lummico skorzystało z modułu B+R, dzięki czemu mogło przeprowadzić kluczowe prace technologiczne i rozwinąć własne zaplecze prototypowe. Projekt pokazuje, że mały zespół z Polski może konkurować z globalnymi liderami – wystarczy wiedza, determinacja i odwaga.

Projekt

Automatyczne wsparcie badań słuchu ABR i Audiometrii Tonalnej dzięki wykorzystaniu metod sztucznej inteligencji

**Centrum Słuchu i Mowy
MEDINCUS**

Wartość projektu

8 967 216,76 zł

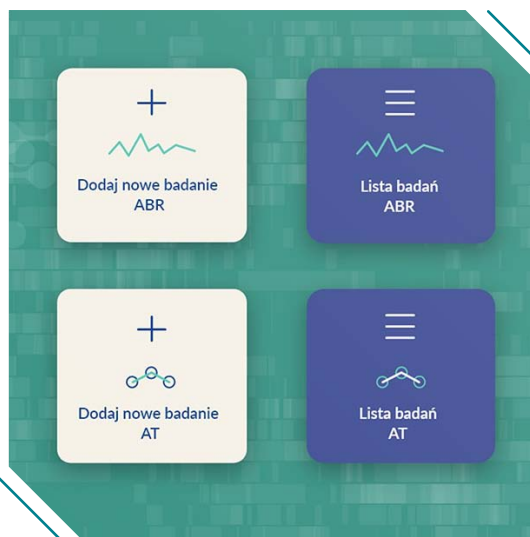
Dofinansowanie z UE

5 985 286,06 zł

Okres realizacji projektu

Lata 2024-2026

MEDINCUS AI
Automatyczne wsparcie
badań słuchu

Centrum Słuchu i Mowy MEDINCUS, specjalizujące się w leczeniu niedosłuchu oraz zaburzeń słuchu, mowy i równowagi, realizuje projekt w ramach Ścieżki SMART. Placówka, wykonuje rocznie ponad 2500 zabiegów i 150 tys. badań. Dzięki unijnemu dofinansowaniu rozwija innowacyjny system diagnostyczny oparty na sztucznej inteligencji. Nowe narzędzie, które w 2025 r. znajdowało się w fazie prac B+R, ma rozwiązać kluczowe problemy współczesnej diagnostyki audiologicznej: czasochłonną i subiektywną interpretację badań ABR oraz audiometrii tonalnej. System AI automatycznie analizuje wyniki, szacuje próg słyszenia, klasyfikuje rodzaj i stopień niedosłuchu, a także generuje raporty i rekomendacje. Umożliwia to przyspieszenie diagnozy, obniżenie kosztów i zwiększenie precyzji badań. Dzięki modułowi cyfryzacji MEDINCUS rozwinął kompetencje w zakresie AI i analizy danych medycznych oraz usprawnił procesy wewnętrzne. Efekty projektu to: większa dostępność badań, szybsze diagnozy, mniejsze obciążenie personelu oraz potencjał do ekspansji zagranicznej. System może również wspierać szkolenie młodych specjalistów.

Projekt

System informatyczny „Walczak PRO” do oceny stanu technicznego walczaków kotłów parowych stosowanych w elektrowniach i elektrociepłowniach zawodowych oraz przemysłowych

**Przedsiębiorstwo Usług
Naukowo-Technicznych
„Pro Novum” sp. z o.o.**

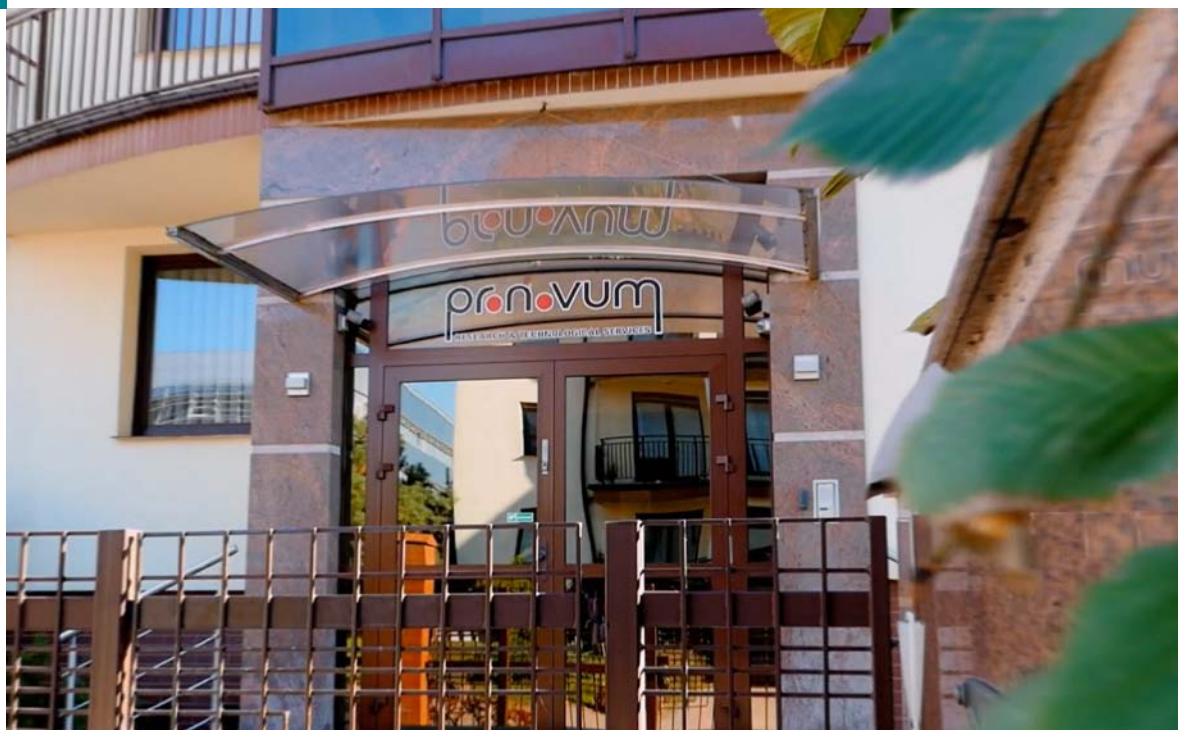
Wartość projektu

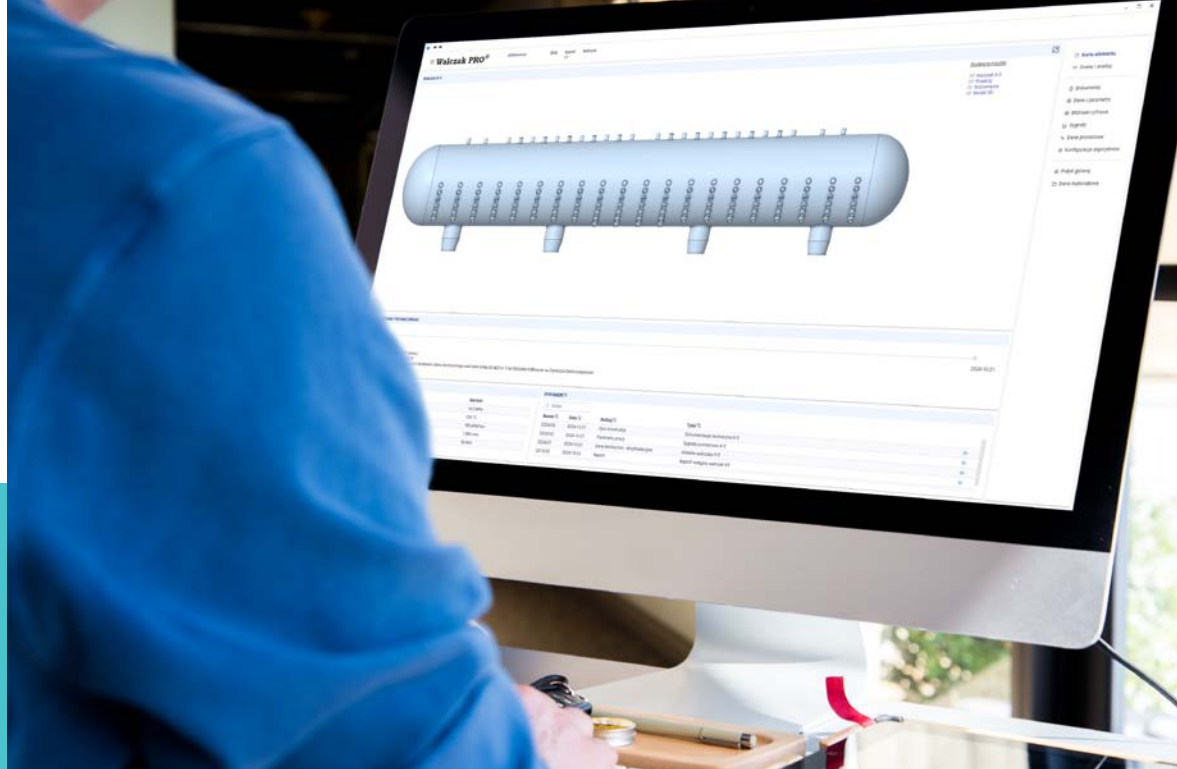
1 146 118,56 zł

Dofinansowanie z UE

793 375,20 zł

Rosnący udział odnawialnych źródeł energii wymusza coraz większą elastyczność pracy bloków konwencjonalnych. Elektrownie muszą szybciej reagować na zmienne obciążenia, co zwiększa wymagania wobec bezpieczeństwa i niezawodności kluczowych elementów – m.in. walczków parowych. Na te wyzwania odpowiada Walczak PRO®, innowacyjny system opracowany przez Pro Novum w ramach Ścieżki SMART. Jak podkreśla Paweł Galbarczyk, kierownik projektu, celem było stworzenie narzędzia, które w czasie rzeczywistym diagnozuje stan techniczny walczków, przewiduje ryzyka i optymalizuje sposób pracy całego bloku energetycznego. System łączy wiedzę inżynierską, automatyczną analizę danych i inteligentne algorytmy, dając służbom utrzymania ruchu zupełnie nowe możliwości monitorowania elementów krytycznych. Dzięki temu elektrownie mogą działać bezpiecznie i bardziej elastycznie w dynamicznie zmieniającym się miksie energetycznym.

Projekt

Prace B+R w/z opracowania innowacyjnej linii produktowej narzędzi skrawających do frezowania oraz wdrożenie linii produktowej płytek do rowkowania wraz z inwestycjami w/z cyfryzacji i zazielenienia

P.H.M. POLCOMM
Dariusz Kozak

Wartość projektu
21 849 970,00 zł

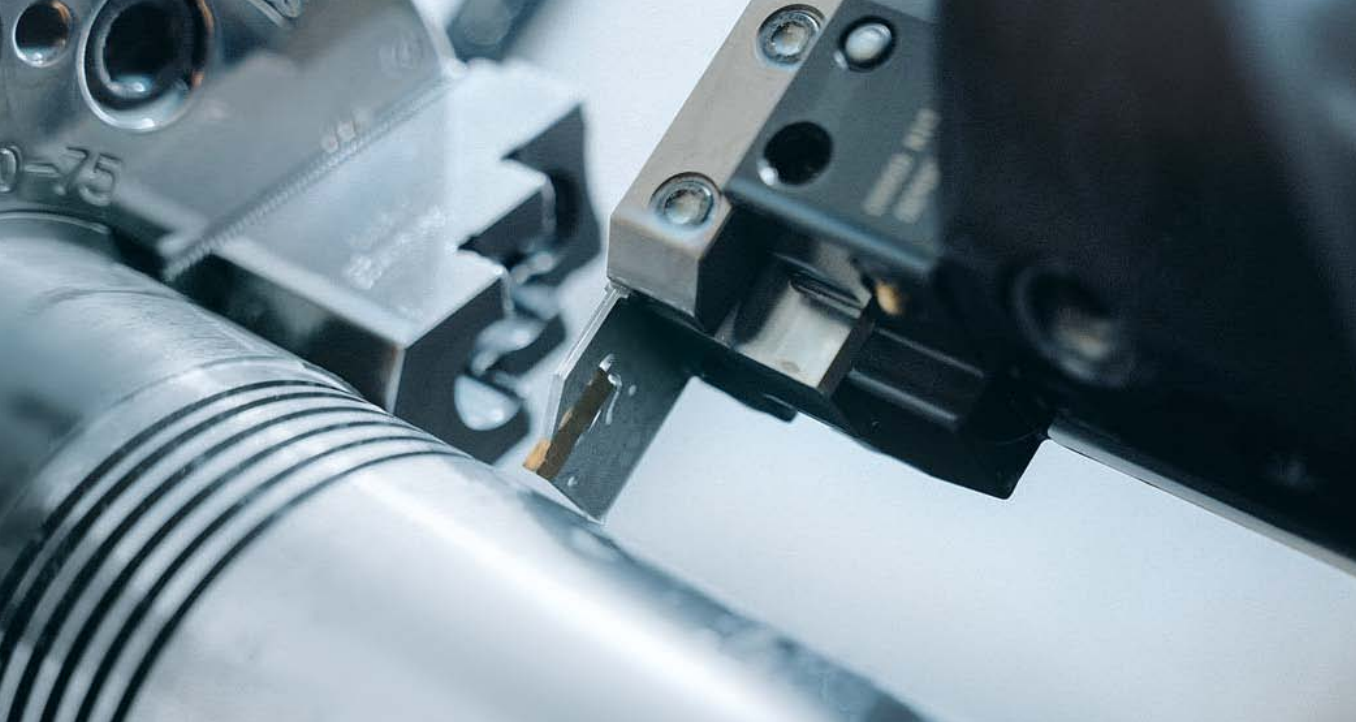

Dofinansowanie z UE
12 705 712,50 zł

Okres realizacji projektu
Lata 2025-2026

Z produktów firmy korzystają przede wszystkim przedsiębiorstwa z branż meblarskiej, lotniczej i samochodowej. Polcomm, czołowy producent narzędzi skrawających, rozpoczął działalność w 2000 r. w Chlewiskach pod Lubartowem. Dzięki wsparciu ze Ścieżki SMART firma wzmacnia swoją pozycję na rynku narzędzi do materiałów trudnoskrawalnych. Współpraca z Siecią Badawczą Łukasiewicz – KIT pozwoliła opracować nową linię produktową opartą na wynikach własnych badań. Projekt ma charakter wielomodułowy – poza B+R i wdrożeniem obejmuje działania związane z zieloną i cyfrową transformacją. W II połowie 2025 r. trwały prace nad linią narzędzi skrawających z płytkami węglkowymi o unikalnej geometrii. W wyniku wdrożenia uruchomiono produkcję płytek do rowkowania, które szybko znalazły odbiorców w kraju i za granicą. Firma zakończyła cyfryzację, m.in. wdrażając oprogramowanie optymalizujące obróbkę CNC, co skróciło proces o 20%. W 2025 r. Polcomm miał ukończyć instalację fotowoltaiczną. Efektem projektu będzie kompletna linia nowych płytek i głowic frezarskich o parametrach niespotykanych na rynku.

Fundusze Europejskie

**dla Polski
Wschodniej
2021-2027 (FEPW)**

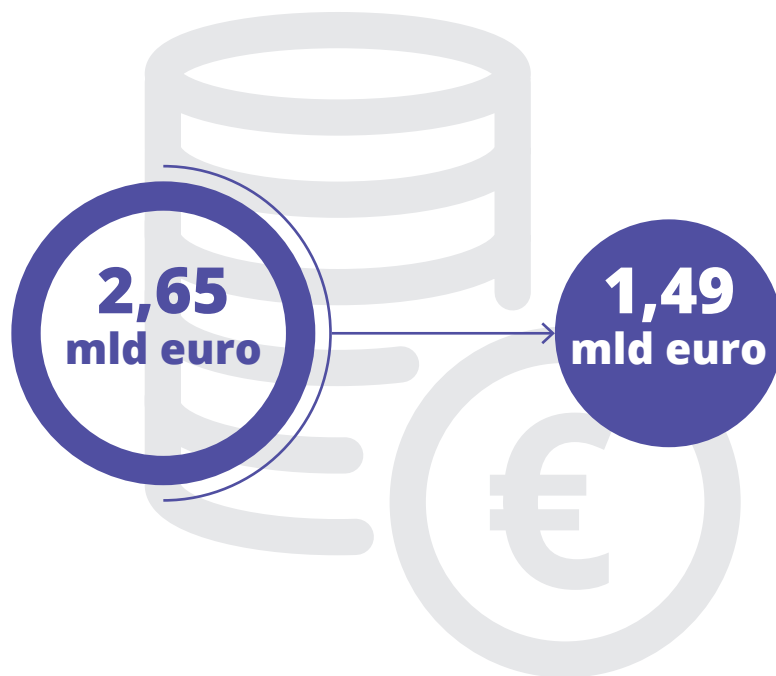
W tej części publikacji zapoznasz się z możliwościami wsparcia projektów realizowanych na terenie makroregionu Polski Wschodniej. Obejmuje on województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie, świętokrzyskie i część województwa mazowieckiego (z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy oraz powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, otwockiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, warszawskiego zachodniego i wołomińskiego).

Tak jak we wszystkich częściach skoncentrowaliśmy się na zadaniach realizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, która jest Instytucją Pośredniczącą w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW).

Budżet FEPW

Wkład Unii Europejskiej:

**Kwota przeznaczona
na działania realizowane
przez PARP:**

Program dzieli się na sześć priorytetów:

- I. Przedsiębiorczość i innowacje
- II. Energia i klimat
- III. Zrównoważona mobilność miejska
- IV. Spójna sieć transportowa
- V. Zrównoważona turystyka
- VI. Pomoc techniczna.

PARP uczestniczy w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej jako Instytucja Pośrednicząca odpowiedzialna za realizację działań w ramach priorytetów I, III, IV i V.

Zadania PARP koncentrują się na poniższych działaniach:

- Platformy startowe dla nowych pomysłów

- Automatyzacja i robotyzacja w MŚP

- Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP

- Wzornictwo w MŚP

- Zrównoważona mobilność miejska

- Infrastruktura drogowa

- Zrównoważona turystyka.

Poziom wsparcia dla firm zależy od rodzaju pomocy i wielkości przedsiębiorstwa. Dofinansowanie na inwestycje reguluje Mapa Pomocy Regionalnej na lata 2022-2027¹. Poza wyłączonymi obszarami Mazowska, województwa Polski Wschodniej objęto

¹ Sprawdź informacje wprowadzające do poprzedniego rozdziału. Szczegółową Mapę Pomocy Regionalnej znajdziesz na stronach PARP: <https://www.parp.gov.pl/mapa-pomocy-regionalnej-dla-polski>

maksymalną intensywnością pomocy, tj. 50% (zwiększa się ona o 10 punktów procentowych w przypadku inwestycji średnich przedsiębiorstw i o 20 punktów procentowych w przypadku inwestycji małych przedsiębiorstw). Dla usług doradczych niezbędnych do wdrożenia mapy drogowej wynosi 50% kosztów kwalifikowanych. Natomiast w zakresie kosztów objętych pomocą *de minimis*² – 85% kosztów kwalifikowanych. Szczegóły znajdziesz w dokumentacji konkursowej.

Regulacje dotyczące wsparcia

W przypadku pomocy udzielanej przez PARP w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 obowiązują dwa rozporządzenia:

1. dotyczące priorytetu I „Przedsiębiorczość i innowacje” oraz priorytetu V „Zrównoważona turystyka”: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220002773>
2. dotyczące priorytetu III „Zrównoważona mobilność miejska” oraz priorytetu IV „Spójna sieć transportowa”: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220002784>

² Na przykład dla usług doradczych związanych z przeprowadzeniem audytu technologicznego/diagnozy dojrzałości cyfrowej oraz opracowaniem mapy drogowej, usług doradczych niezbędnych do wdrożenia mapy drogowej, usług szkoleniowych oraz ustanowienia i utrzymania zabezpieczenia zaliczki.

Na skróty. Przegląd działań FEPW, które realizuje PARP

Kto może wnioskować	Forma wsparcia	Budżet w mln euro	Budżet UE w mln euro
Priorytet: Przedsiębiorczość i innowacje			
Działanie: 01.01 Platformy startowe dla nowych pomysłów			
Ośrodki innowacji, MŚP	dotacja	104	100
Działanie: 01.02 Automatyzacja i robotyzacja w MŚP			
MŚP	dotacja	100	100
Działanie: 01.03 Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP			
MŚP	dotacja	100	100
Działanie: 01.04 Wzornictwo w MŚP			
MŚP	dotacja	100	100
Priorytet: Zrównoważona mobilność miejska			
Działanie: 03.01 Zrównoważona mobilność miejska			
Miasta powyżej 50 tys. mieszkańców	dotacja	494	420
Priorytet: Spójna sieć transportowa			
Działanie: 04.01 Infrastruktura drogowa			
Zarządy dróg wojewódzkich	dotacja	506	430
Priorytet: Zrównoważona turystyka			
Działanie: 05.01 Zrównoważona turystyka			
Partnerstwa, województwa jako partnerzy wiodący	dotacja	165	140

Na start: Platformy startowe dla nowych pomysłów

Polska Wschodnia potrzebuje startupów. Według „Raportu o stanie małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce”, w 2020 r. we wszystkich województwach makroregionu (oprócz mazowieckiego) powstało mniej przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, niż wyniosła średnia dla całego kraju (6,3): w warmińsko-mazurskim – 4,7, świętokrzyskim i podkarpackim – 4,8, podlaskim – 5,2 i lubelskim – 5,8. W nadrobieniu tego dystansu ma pomóc program inkubacji innowacyjnych przedsiębiorstw typu startup w Polsce Wschodniej, który opiera się na sprawdzonym w poprzednim okresie programowania systemie Platform startowych.

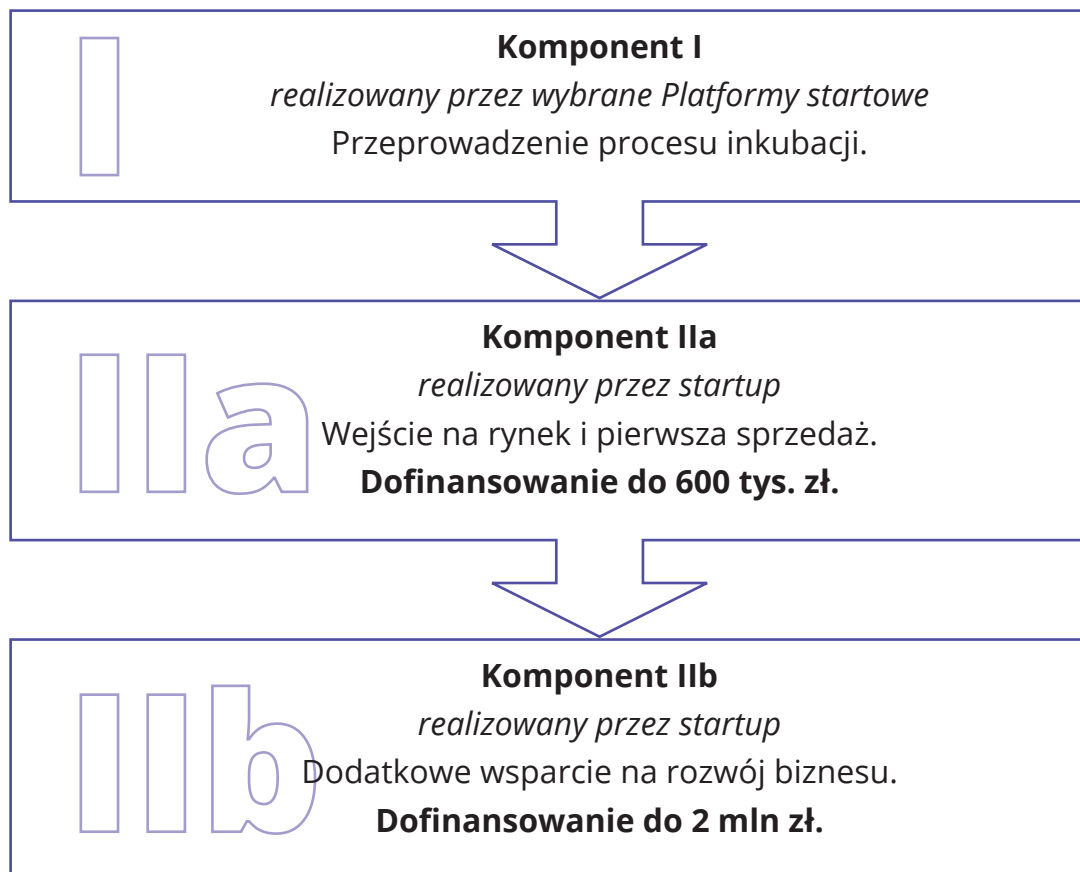
Działanie FEPW.01.01 Platformy startowe dla nowych pomysłów

Budżet (fundusze UE): **100 mln euro**

Masz pomysł na innowacyjny produkt bądź usługę?
W Platformach startowych otrzymasz ekspercką pomoc
i przekujesz pomysł w rentowny model biznesowy.

Możesz zgłosić swój pomysł do wybranej platformy. Tam menedżer przygotuje szczegółowy plan inkubacji Twojego pomysłu. Po jego realizacji i uzyskaniu pozytywnej rekomendacji Twojej Platformy możesz starać się o wsparcie finansowe na rozwój biznesu.

Platformy startowe dla nowych pomysłów, Komponent I – Inkubacja

Startupy zakwalifikowane do udziału w projekcie uczestniczą w indywidualnym, dostosowanym do swoich potrzeb programie inkubacji. Platformy startowe zapewniają im między innymi bezpłatne usługi podstawowe oraz usługi specjalistyczne. Nad całym procesem opiekę sprawuje menedżer inkubacji. Poznaj platformy startowe – sprawdź, gdzie i z jakiej pomocy możesz skorzystać.

Porównaj platformy			
Platforma startowa 	Miejsce inkubacji 	Specjalizacja / branże 	Nabór kończy się
<u>HugeTECH Revolution</u>	Rzeszów	zdrowie	31.01.2026
<u>Centralny Akcelerator Innowacji „Mazovian StartUPolis”</u>	Radom	produkcja maszyn i urządzeń, energia, ekologia i budownictwo ekologiczne, żywność i przemysł rolno-spożywczy, specjalizacja horyzontalna	02.06.2026
<u>Wschodni Akcelerator Biznesu 2</u>	Puławy	ekologia, branża rolno-spożywcza, przemysł 4.0, sporttech, gamedev	31.07.2026
<u>Hub of Talents 3</u>	Białystok, Łomża, Suwałki	branża metalowo-maszynowa, specjalizacja horyzontalna	30.09.2026
<u>Start in...</u>	Rzeszów, Mielec, Kielce	branża motoryzacyjna	07.03.2027
<u>Unicorn Hub – edycja II</u>	Lublin, Stalowa Wola	medycyna i zdrowie publiczne, specjalizacja horyzontalna	10.05.2027

Co obejmuje indywidualny plan inkubacji

- usługi podstawowe (m.in. dostęp do stanowiska pracy, usługi księgowe, prawne)

- usługi specjalistyczne wynikające z zapotrzebowania startupu i niezbędne do przeprowadzenia prac nad rozwojem pomysłu (np. techniczne, technologiczne, inżynierskie, informatyczne, wzornicze, marketingowe), w tym obejmujące testowanie i weryfikowanie pomysłów i koncepcji, aż do momentu przygotowania odpowiedniego modelu biznesowego

- opiekę menedżera inkubacji, która umożliwi startupowi dopracowanie produktu lub usługi i weryfikację rynkową modelu biznesowego tak, by możliwe było wejście na rynek i pierwsza sprzedaż

- granty na zakup usług specjalistycznych, które nie są dostępne w ramach partnerstwa Platformy startowej.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

Platformy startowe dla nowych pomysłów, Komponent II – Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej startupu

Jeśli eksperci z Platform startowych pozytywnie zweryfikowali Twój pomysł i zrealizowałeś indywidualny plan inkubacji, możesz starać się o wsparcie na wejście na rynek i pierwszą sprzedaż, a także na dalszy rozwój biznesu.

Projekt powinien zakładać **wprowadzenie produktu na rynek** (pierwsza sprzedaż) i systematyczne zwiększanie jego sprzedaży zgodnie z **wypracowanym w ramach Platformy startowej modelem biznesowym**.

Dla kogo:

- mikro- i małe przedsiębiorstwa, które zakończyły program inkubacji w Platformie startowej oraz:
 - posiadają raport z inkubacji ważny na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie
 - kwalifikują się do otrzymania wsparcia na podstawie art. 22 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) 651/2014³.

Dofinansowanie można przeznaczyć na:

- wynagrodzenia osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu objętego wsparciem
- zakup usług (m.in. informatycznych, technicznych, doradczych) związanych z rozwijaniem modelu biznesowego

³ Zobacz w słowniczku: Pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność.

- zakup środków trwałych, surowców i materiałów, patentów, licencji, know-how
- koszty działań marketingowych, w tym promocyjno-informacyjnych, służących ekspansji rynkowej, w tym międzynarodowej (m.in. udział w targach).

Priorytetowo będą traktowane projekty wpisujące się w zakres regionalnych inteligentnych specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej.

Wartość / poziom wsparcia:

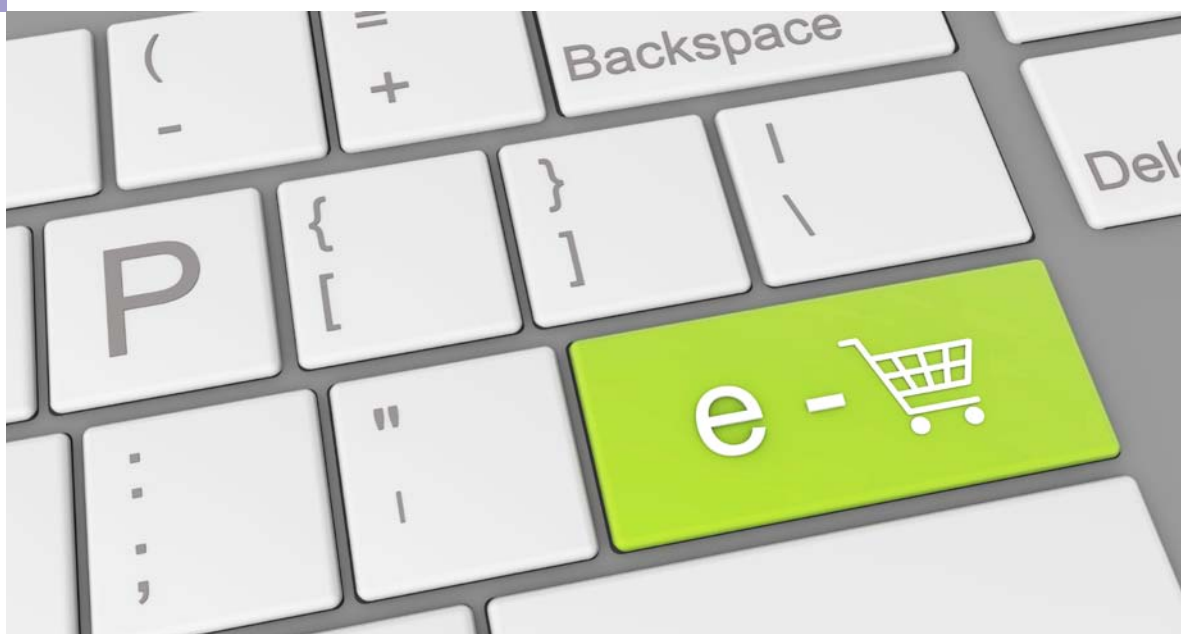
600 tys. zł – to maksymalna kwota dofinansowania projektu w komponencie IIa.

2 mln zł – to maksymalna kwota dofinansowania projektu w komponencie IIb.

85% wartości całkowitych wydatków kwalifikowanych wynosi poziom dofinansowania projektu.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

Transformacja firm: Automatyzacja i robotyzacja w MŚP

Nabór zakończony

Wśród niekwestionowanych trendów, które zwiększają efektywność, elastyczność i konkurencyjność przedsiębiorstw, jest automatyzacja i robotyzacja. Procesy te nie są ani proste, ani tanie, dlatego wielu przedsiębiorców starało się o dofinansowanie w ramach działania FEPW.01.02 „Automatyzacja i robotyzacja w MŚP”.

Dofinansowanie umożliwiło m.in.:

- przeprowadzenie audytu technologicznego/diagnozy dojrzałości cyfrowej oraz opracowanie mapy drogowej transformacji w kierunku przemysłu 4.0
- działania inwestycyjne, tj. zakup automatów, robotów oraz innych maszyn i urządzeń, a także oprogramowania
- wsparcie procesu instalacji i wdrożenia nabytych aktywów poprzez szkolenia i doradztwo.

W 2024 r. mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) prowadzące działalność w Polsce Wschodniej złożyły kilkaset wniosków o dofinansowanie. Maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 3 mln zł. [Na stronie PARP sprawdzisz wyniki konkursu.](#)

Globalny cel – Twój biznes: Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP

Nabór zakończony

Jeśli dążysz do zmniejszenia kosztów prowadzenia biznesu, lecz także patrzysz szerzej i zależy Ci na czystym środowisku naturalnym i zdrowym życiu, zainteresuj się gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ). Jej istotą jest projektowanie procesów produkcyjnych, usług oraz wykorzystania energii tak, by wyeliminować bądź możliwie jak najbardziej zminimalizować marnotrawstwo. Interesujące, prawda? Co więcej, w gospodarce o obiegu zamkniętym można odzyskiwać energię. Przykładem takich działań może być wykorzystywanie ciepła pochodzącego z wody chłodzącej w zakładach produkcyjnych do celów grzewczych. Są to rozwiązania warte rozważenia, lecz na tyle nowe i złożone, że wymagają wsparcia ekspertów. Pomogą oni w opracowaniu modelu biznesowego funkcjonowania Twojej firmy w oparciu o założenia gospodarki o obiegu zamkniętym, a następnie doradzą, jak ten model wdrożyć. PARP umożliwia uzyskanie dotacji na sfinansowanie Twojej GOZ-transformacji.

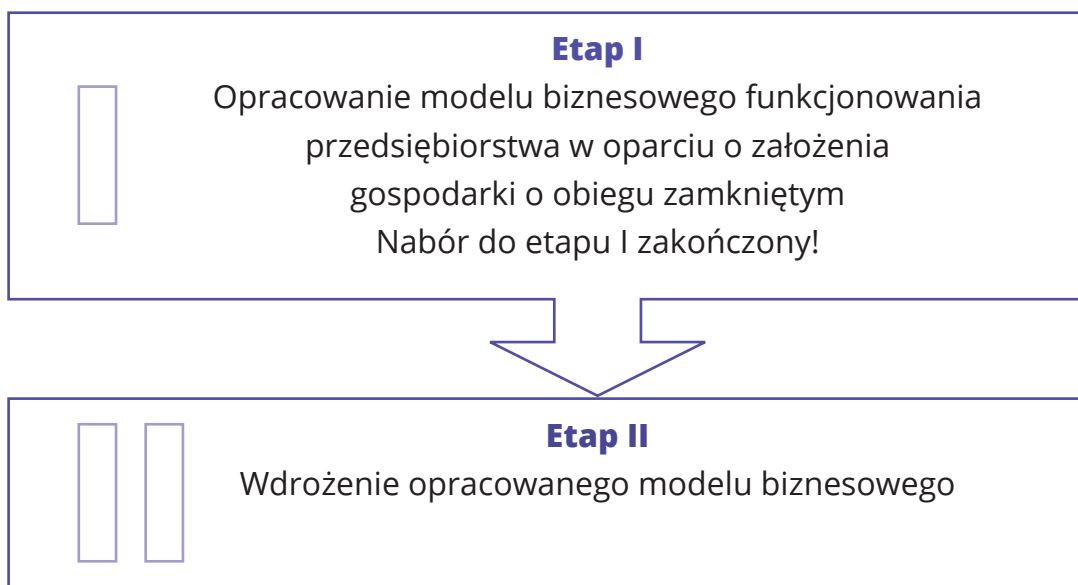
Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ) lub inaczej gospodarka cyrkularna (ang. *circular economy*) to model biznesowy, który minimalizuje zużycie surowców oraz powstawanie odpadów. Tworzy ona zamknięte pętle procesów, w których powstające odpady traktowane są jako surowce w kolejnych fazach produkcji. Głównym celem tych działań jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. Wprowadzenie zmian w zakresie GOZ nie tylko służy środowisku naturalnemu, ale wyróżnia firmę na rynku, zmniejsza koszty prowadzenia działalności oraz wpływa na jakość świadczonych usług.

Gospodarka o obiegu zamkniętym jest wpisana w plany strategiczne Unii Europejskiej i Polski. Jest to rozwiązanie, które ma prowadzić do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Zapewni też ciągłość produkcji w obliczu kończących się zasobów surowców nieodnawialnych.

Działanie FEPW.01.03 **Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP**

Budżet (fundusze UE): **100 mln euro**

W ramach tego działania mogłeś nie tylko zdobyć finansowanie na opracowanie modelu biznesowego (etap I), lecz także na inwestycje, roboty budowlane i szkolenia (etap II).

Dla kogo:

- mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) prowadzące działalność gospodarczą na terenie Polski Wschodniej.

Etap I

Dofinansowanie można było przeznaczyć na:

- zakup usług doradczych niezbędnych do opracowania modelu biznesowego związanego z wdrażaniem gospodarki o obiegu zamkniętym.

W ramach działania priorytetowo traktowano projekty dotyczące kompleksowej realizacji działań związanych z GOZ w przedsiębiorstwie, realizowane we współpracy z innymi firmami i wpisujące się w zakres regionalnych inteligentnych specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej.

Wartość / poziom wsparcia:

100 tys. zł – to maksymalna kwota dofinansowania projektu.
100% wartości całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

Etap II

Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie na inwestycje w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym było opracowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji.

Dofinansowanie można przeznaczyć na:

- zaprojektowanie i przeprowadzenie niezbędnych prac dostosowawczych
- zakup lub zaprojektowanie nowych technologii
- zakup urządzeń bardziej przyjaznych dla środowiska
- zakup usług szkoleniowych.

Wartość / poziom wsparcia:

3,5 mln zł – to maksymalna kwota dofinansowania projektu.
85% wartości całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

PARP utworzyła stronę poświęconą gospodarce o obiegu zamkniętym: <https://www.parp.gov.pl/goz>.
Dowiesz się na niej, jak działa GOZ, jakie zasady trzeba wprowadzić, poznasz dobre praktyki oraz aktualne ogłoszenia o konkursach.

Wzór na sukces: Wzornictwo w MŚP

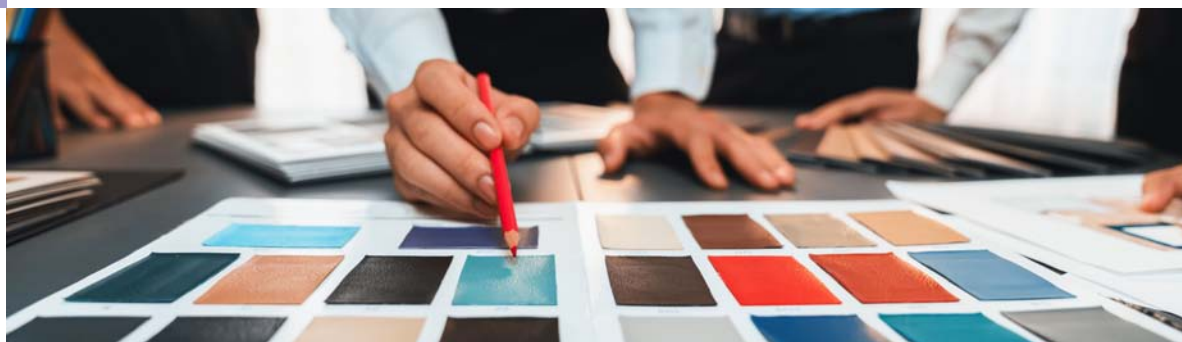
Jako przedsiębiorczyni starasz się wyróżnić na tle konkurencji i zbudować markę, która naprawdę przyciąga klientki i klientów. Innowacyjne pomysły to jedno, ale ich sukces często zaczyna się od dobrego wzornictwa - takiego, które podkreśla jakość, funkcjonalność i charakter produktu. Czujesz, że to właściwy kierunek, ale brakuje Ci specjalistycznej wiedzy lub doświadczenia? Skorzystaj ze wsparcia programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej i zamień potencjał swojego biznesu w realną przewagę rynkową.

Działanie FEPW.01.04 **Wzornictwo w MŚP**

Budżet (fundusze UE): **100 mln euro**

Jako mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwo działające na obszarze makroregionu Polska Wschodnia możesz sięgnąć po wsparcie na opracowanie strategii wzorniczej oraz jej wdrożenie w przedsiębiorstwie.

Przed złożeniem wniosku o dofinansowanie trzeba przeprowadzić audyt wzorniczy i opracować strategię wzorniczą. Strategia wzornicza stanowi załącznik do wniosku o dofinansowanie.

Dla kogo:

- mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) prowadzące działalność gospodarczą na terenie Polski Wschodniej, kierowane przez przedsiębiorcze kobiety.

Dofinansowanie można przeznaczyć na:

- zakup usług doradczych związanych z przeprowadzeniem audytu wzorniczego i opracowaniem strategii wzorniczej
- zakup usług doradczych niezbędnych do wdrożenia strategii wzorniczej
- zakup środków trwałych innych niż nieruchomości zabudowane i niezabudowane
- zakup oprogramowania i innych wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej
- pokrycie kosztów robót i materiałów budowlanych bezpośrednio związanych z instalacją maszyn i urządzeń (do 10% wartości środków trwałych nabywanych w projekcie)
- zakup usług szkoleniowych
- pokrycie kosztów ustanowienia oraz utrzymania zabezpieczenia zaliczki.

W ramach działania priorytetowo będą traktowane projekty wpisujące się w zakres regionalnych inteligentnych specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej.

Wartość / poziom wsparcia:

3 mln zł – to maksymalna kwota dofinansowania projektu.
85% wartości całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

Tryb wyboru projektów: konkursowy.

Czysty i wygodny transport: Zrównoważona mobilność miejska

Nabór zakończony

Transport pasażerski w Polsce zdominowany jest przez samochody osobowe. Stwarza to problemy związane zarówno z wysoką emisją CO₂, zanieczyszczeniem powietrza oraz bardzo dużym zatłoczeniem miast. Aby przeciwdziałać tym negatywnym zjawiskom, miasta Polski Wschodniej mogły skorzystać z działania „Zrównoważona mobilność miejska”. Uzyskane wsparcie pozwala rozwijać ekologiczny, zintegrowany transport.

Dofinansowanie można było przeznaczyć na:

- tabor bezemisyjny (tramwaje, trolejbusy, autobusy elektryczne/wodorowe)
- infrastrukturę dla transportu zbiorowego i form aktywnych (np. ładowanie, OZE, linie/pętle, węzły przesiadkowe, przystanki)
- cyfryzację mobilności (inteligentne systemy transportowe, wspólne bilety, mobilność jako usługa, systemy parkingowe).

Program dopuszczał także wsparcie przygotowania lub aktualizacji Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej. [Na stronie PARP sprawdzisz wyniki naboru](#) przeprowadzonego w 2024 r.

Szybciej i bezpieczniej do celu: Infrastruktura drogowa

Nabór zakończony

Poziom rozwoju nowoczesnych sieci transportowych jest jednym z wyznaczników konkurencyjności regionu czy państwa. Słaba dostępność komunikacyjna nie tylko ogranicza mobilność społeczeństwa, ale przede wszystkim jest barierą w prowadzeniu działalności gospodarczej. FEPW umożliwił kontynuację inwestycji w infrastrukturę drogową. W regionie skróciły się czasy przejazdu i poprawiła się dostępność do terenów inwestycyjnych czy atrakcji turystycznych. O wsparcie mogły się starać samorządy z Polski Wschodniej.

Dofinansowanie można było przeznaczyć na:

- budowę lub przebudowę dróg w celu ustanowienia niezbędnych połączeń z siecią TEN-T, przejść granicznych oraz innych gałęzi zrównoważonego transportu (np. terminali intermodalnych, węzłów kolejowych)
- budowę lub przebudowę dróg w celu umożliwienia codziennych przewozów publicznym transportem zbiorowym
- budowę lub przebudowę obwodnic.

Na stronie PARP sprawdzisz wyniki naboru przeprowadzonego w 2023 r.

Chroniąc przyrodę i tradycje: Zrównoważona turystyka

Nabór zakończony

Program FEPW wspiera tworzenie ponadregionalnych, przyjaznych środowisku produktów turystycznych opartych na lokalnych zasobach. Z działania 05.01 „Zrównoważona turystyka” mogły korzystać samorządy Polski Wschodniej.

Dofinansowanie umożliwiło m.in.:

- budowę i modernizację infrastruktury turystycznej i szlaków tematycznych
- cyfryzację oferty i dostosowanie jej do sytuacji kryzysowych
- opracowanie strategii rozwoju produktów turystycznych
- działania promocyjne, edukacyjne i wspierające współpracę partnerów
- zakup nieruchomości, wyposażenia, usług i przygotowanie dokumentacji projektowej.

W konkursie przeprowadzonym w 2024 r. dofinansowanie otrzymał projekt „Pisa-Narew – szlak aktywnej turystyki wodnej”, który przygotowało Województwo Podlaskie wraz z partnerami z Mazowsza oraz Warmii i Mazur. Jego celem jest utworzenie zintegrowanego szlaku o długości ok. 351,5 km, opartego na zasobach przyrodniczych i dziedzictwie kulturowym regionu. Projekt obejmuje ponad 60 zadań inwestycyjnych i działania wspierające rozwój społeczno-gospodarczy regionu (np. promocja turystyki aktywnej). Wartość projektu wyniesie ok. 152 mln zł, z czego 128,8 mln zł to dofinansowanie z FEPW. Jego realizacja potrwa do końca 2028 r.

**Przykłady projektów
z programów
FEPW 2021-2027
oraz POPW 2014-2020**

Projekt

Inwestycja w nowoczesne technologie z zakresu robotyki przemysłowej i automatyzacji drogą do transformacji przedsiębiorstwa JOCZ w kierunku Przemysłu 4.0

Przedsiębiorstwa JOCZ

Wartość projektu

3 269 019,00 zł

Dofinansowanie z UE

1 598 930,00 zł

Okres realizacji projektu

styczeń – sierpień 2024 r.

Firma JOCZ z Ryńska, działająca od 1986 r. i specjalizująca się w produkcji stolarki okiennej, drzwiowej, pergoli i rolet, od lat stawia na rozwój technologiczny. Rosnąca liczba zamówień oraz ograniczenia wynikające z pracy manualnej skłoniły przedsiębiorstwo do automatyzacji kluczowych etapów produkcji. W 2023 r. firma pozyskała dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej, które umożliwiło przeprowadzenie audytu technologicznego oraz zakup nowoczesnych maszyn CNC i zrobotyzowanych stanowisk. Jak podkreśla COO firmy, Tymoteusza Jocz, inwestycja była konieczna, aby utrzymać tempo rozwoju, poprawić powtarzalność produkcji i wyeliminować błędy. Automatyzacja usprawniła realizację zamówień i zwiększyła wydajność produkcji, przyczyniając się do wzrostu przychodów firmy o kilkanaście procent. Jocz zwraca uwagę, że skuteczne wykorzystanie dotacji wymaga strategicznego planowania i realnej wizji rozwoju, a nie traktowania środków unijnych jako „daru losu”.

Projekt

Automatyzacja i robotyzacja procesów produkcyjnych w przedsiębiorstwie Musli Klex sp. z o.o. na podstawie audytu technologicznego

Musli Klex sp. z o.o.

Wartość projektu

1 967 765,12 zł

Dofinansowanie z UE

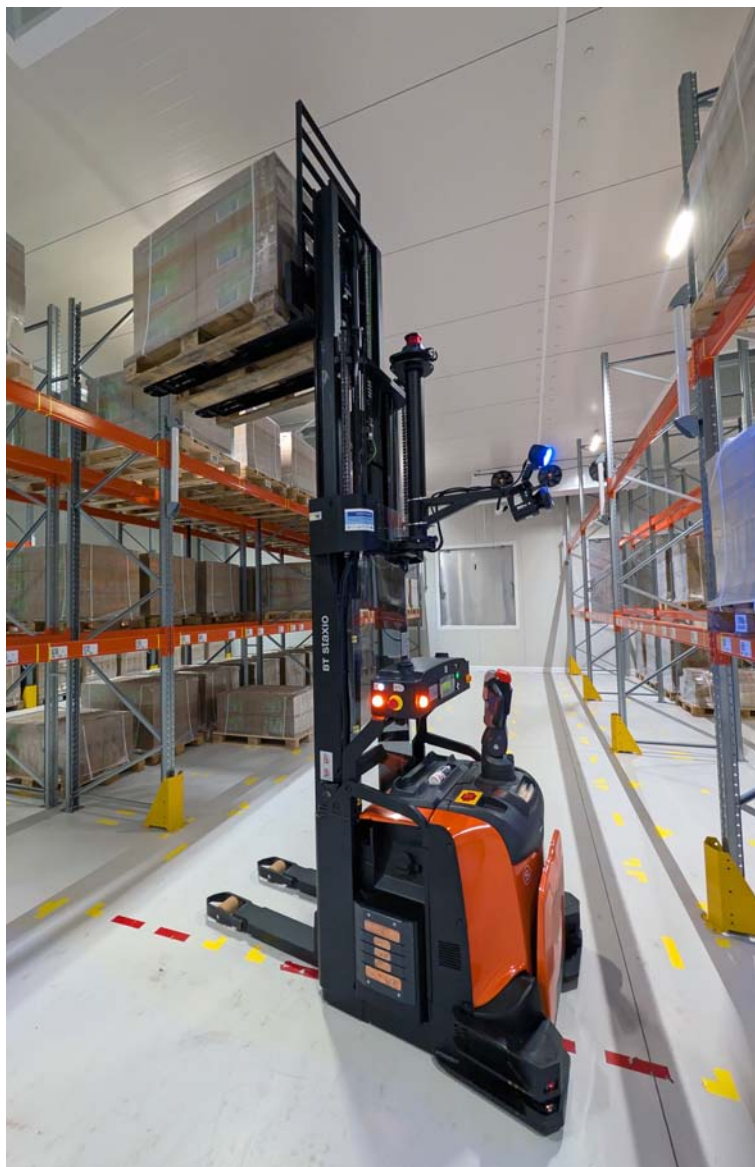
1 073 463,32 zł

Okres realizacji projektu

czerwiec 2024 r. – marzec 2025 r.

Firma PPH Musli Klex sp. z o.o., działająca od 1993 r. w Kielcach, specjalizuje się w produkcji spożywczej i handlu. Choć początkowo kluczowym produktem było musli śniadaniowe, dziś przedsiębiorstwo koncentruje się przede wszystkim na produkcji wojskowych racji żywnościowych oraz koncentratów kompotów. Do niedawna większość procesów technologicznych była wykonywana ręcznie. Przełom w kierunku robotyzacji i automatyzacji nastąpił około trzech lat temu. Najnowszym krokiem było

zakupienie autonomicznego wózka transportowego wraz z oprogramowaniem magazynowym. WMS, które precyzyjnie wskazuje miejsca przechowywania produktów, usprawniając zarządzanie magazynami, produkcją i transportem. Ryzyko pomyłek znacząco spadło, a organizacja pracy wyraźnie się poprawiła.. Zautomatyzowane wózki mogą pracować poza godzinami pracy, odciążając pracowników fizycznie, zwiększając kontrolę nad zasobami i minimalizując błędy.

Projekt

Wzrost konkurencyjności zakładu poprzez wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w obszarze Przemysłu 4.0 opartych o wielozadaniowe zrobotyzowane stanowisko z systemem wizyjnym do skanowania detali / elementów metalowych

**Duszkiewicz Roman Zakład
Mechaniki Precyzyjnej SARD**

Wartość projektu

5 265 015,00 zł

Dofinansowanie z UE

2 998 974,99 zł

Okres realizacji projektu

Lata 2024-2025

Firma Duszkiewicz Roman Zakład Mechaniki Precyzyjnej SARD z Podkarpacia specjalizuje się w obróbce detali o małych gabarytach. Aż 99% produkcji powstaje na podstawie dokumentacji dostarczonej przez klientów. Od wielu lat firma współpracuje z przemysłem motoryzacyjnym, a co najmniej od ośmiu lat jej elementy trafiają także do samochodów elektrycznych. Firma wytwarza również detale wykorzystywane w przemyśle lotniczym, AGD, medycznym i optycznym.

W 2023 r. SARD złożył wniosek o dofinansowanie, a w 2024 r. podpisał umowę. Celem projektu była transformacja przedsiębiorstwa w kierunku automatyzacji i robotyzacji. Dzięki wsparciu z Funduszy Europejskich firma zakupiła maszyny zdolne do wytwarzania detali, które wcześniej były poza jej możliwościami. Wdrożono także system CAM, który pomaga generować kody programowe do obrabiarek, oraz system MES wspierający monitorowanie i harmonogramowanie produkcji. Dzięki temu możliwe jest śledzenie w czasie rzeczywistym pracy maszyn, identyfikacja opóźnień oraz szybkie wprowadzanie usprawnień.

Projekt

**Rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej
dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego
dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego**

Gmina Lublin

Wartość projektu

87 929 157,19 zł

Dofinansowanie z UE

65 339 617,17 zł

Okres realizacji projektu

Lata 2016-2018

Funkcjonalna i ekonomiczna komunikacja miejska to niezbędny element nowoczesnego i zdrowego miasta. Lublin zapewnił ją sobie, korzystając z Funduszy Europejskich. Kompleksowy projekt pozwolił m.in. przedłużyć ul. Muzyczną i wybudować most nad rzeką Bystrzycą. Potrzebna była wymiana całej podziemnej infrastruktury. Nowa arteria o długości 760 m ma cztery pasy ruchu. Dwa skrajne zarezerwowano dla pojazdów komunikacji miejskiej. Powstały obustronne chodniki i ścieżki rowerowe oraz zainstalowano sygnalizację świetlną. Wzdłuż drogi wybudowano także trację trolejbusową. Brakujące jej odcinki uzupełniono na ul. Jana Pawła II oraz al. Kraśnickiej. Miasto kupiło 15 nowoczesnych trolejbusów marki Ursus City Smile 18T, wyposażonych w klimatyzację i automaty do sprzedaży biletów.

Projekt Rozwój komunikacji publicznej w Kielcach

Gmina Kielce

Wartość projektu

246 541 626,96 zł

Dofinansowanie z UE

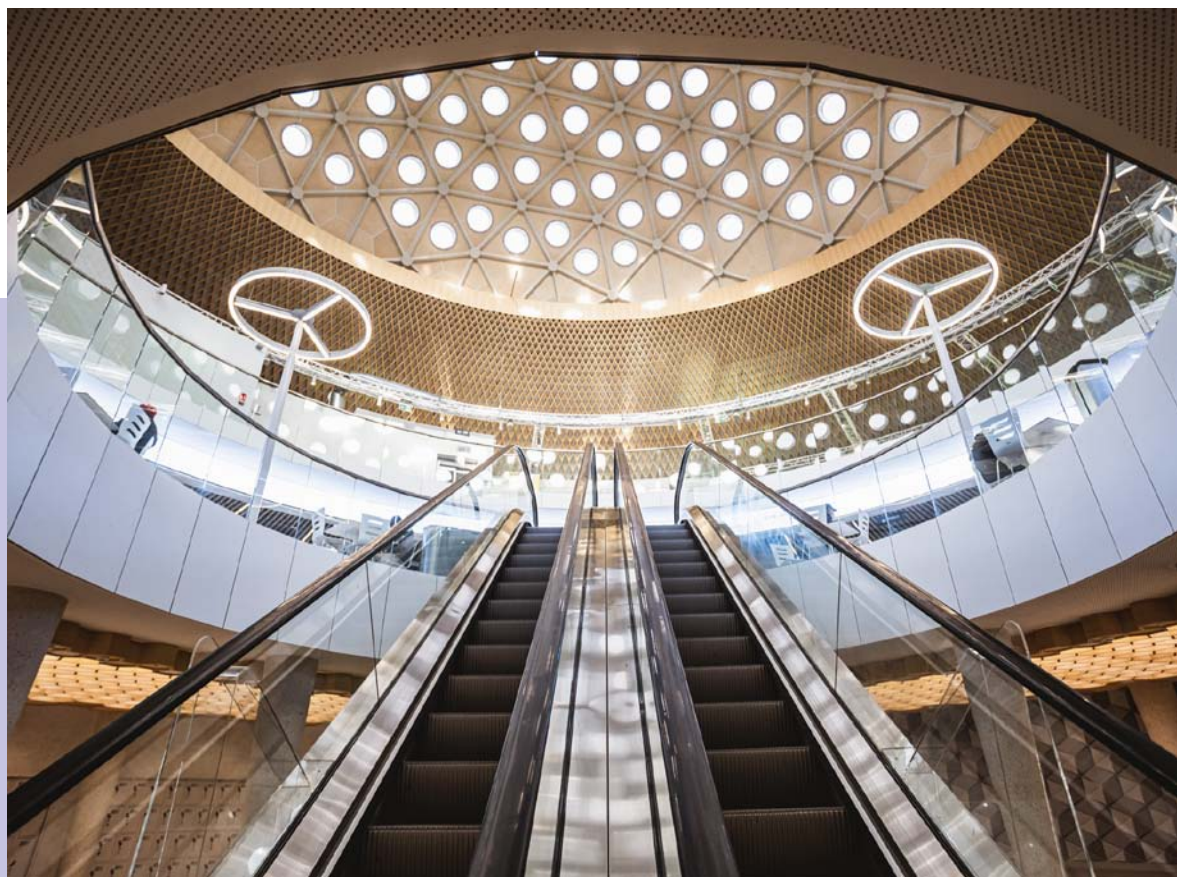
184 517 054,71 zł

Okres realizacji projektu

Lata 2016-2018

Nowe Centrum Komunikacyjne w Kielcach to miejsce cenione za estetykę i komfortowe rozwiązania, także dla osób z niepełnosprawnościami. Dworzec autobusowy łączy komunikację na poziomie regionu i miasta. Codzienne podróże pasażerów są wspomagane przez systemy monitoringu, kierowania ruchem, informacji wizualnej oraz dźwiękowej. Wsparcie z Funduszy Europejskich przedsięwzięcie miało na celu podniesienie efektywności układu transportowego miasta i upłynnienie ruchu. Pozwoliło stworzyć dogodne powiązania transportu zbiorowego z indywidualną komunikacją rowerową i pieszą. Skrócił się czas dojazdów w obrębie obszaru funkcjonalnego Kielc. Miasto zainwestowało również w modernizację wielu ulic oraz budowę nowych pętli autobusowych.

Projekt

Rozwój transportu zbiorowego w Olsztynie – łańcuch ekomobilności

Gmina Olsztyn

Wartość projektu

108 692 994,23 zł

Dofinansowanie z UE

76 250 949,51 zł

Okres realizacji projektu

Lata 2015-2021

Stolica Warmii i Mazur, położona wśród lasów i jezior, ma teraz dobrze zaprojektowaną sieć transportu zbiorowego. Powstała ona w ramach kompleksowego projektu dofinansowanego z Funduszy Europejskich. Jednym z elementów projektu była budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego przy dworcu PKP/PKS. Łączy on kolej, transport autobusowy, komunikację podmiejską, tramwaje, rowery i taksówki. Na przebudowanych ulicach w centrum miasta pojawiły się energooszczędne oświetlenie oraz pasy zieleni. Nowa konstrukcja mostu św. Jakuba pozwoliła na poprowadzenie trasy dla spacerowiczów i rowerzystów po północnej stronie Łyny. Całość projektu domknął zakup taboru tramwajowego i rozbudowa Inteligentnego Systemu Transportowego, który dba o wygodę i bezpieczeństwo pasażerów. Projekt poprawił bezpieczeństwo ruchu, skrócił czas podróży i poprawił dostępność centrum Olsztyna.

Fundusze Europejskie

**dla Rozwoju
Społecznego
2021-2027 (FERS)**

Ta część publikacji jest poświęcona programowi FERS na lata 2021-2027. Stwarza on kolejną szansę na rozwój dla przedsiębiorców, pracowników, a także wszystkich osób, które chcą podnosić swoje kompetencje. Jest kontynuacją wcześniejszych programów: Wiedza Edukacja Rozwój (2014-2020) i Kapitał Ludzki (2007-2013). W pewnym zakresie czerpie ze sprawdzonych w nich rozwiązań, ale także wprowadza nowości, które pozwolą lepiej adresować wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

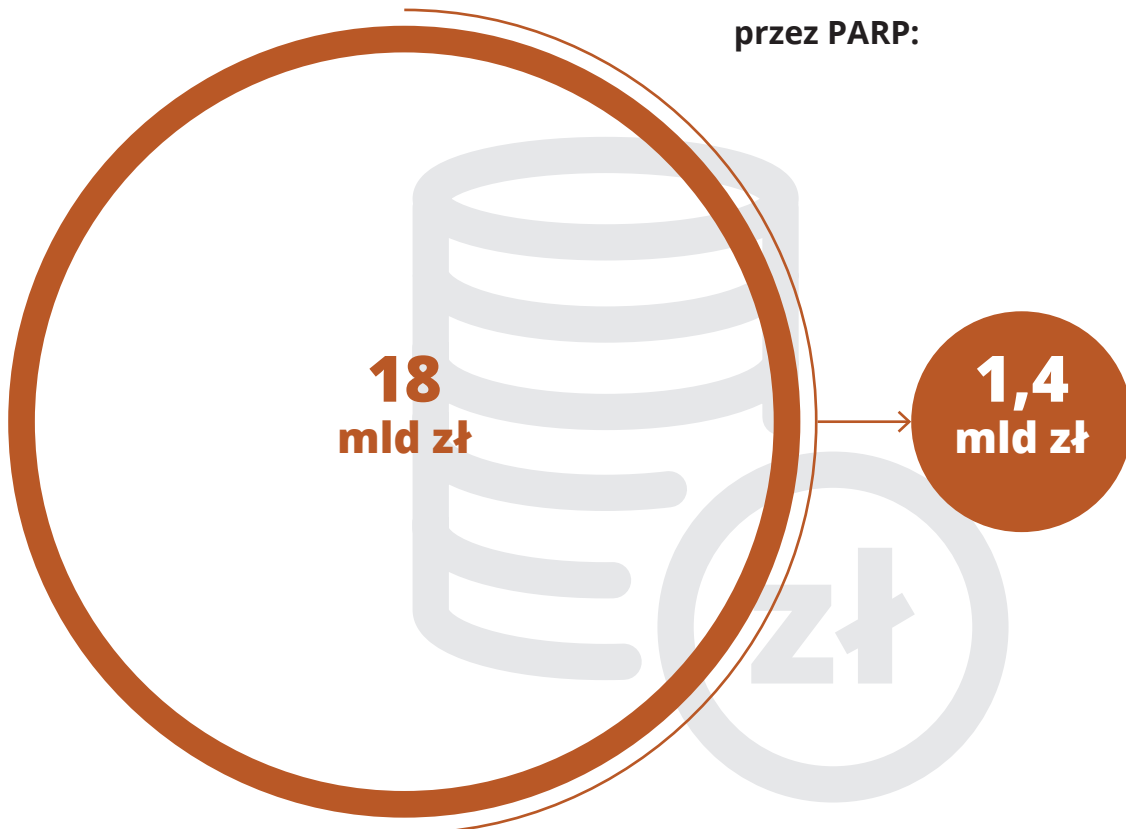
Budżet FERS

Unia Europejska finansuje większą część budżetu programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) na lata 2021-2027. Całkowity budżet programu wynosi 21,7 mld zł, z czego wkład Unii Europejskiej to 18 mld zł.

Całkowita wartość projektów planowanych do realizacji przez PARP w ramach FERS wynosi ok. 1,4 mld zł. Znacząca część tych środków, prawie 480 mln zł, zostanie przeznaczona na wsparcie usług rozwojowych dla przedsiębiorców. To inwestycja w przyszłość i gwarancja, że polska gospodarka będzie mogła nadążyć za zmieniającymi się wymaganiami rynku i nowymi trendami technologicznymi.

Wkład Unii Europejskiej:

**Kwota przeznaczona
na działania realizowane
przez PARP:**

FERS dzieli się na sześć priorytetów:

- I. Umiejętności: Podnoszenie jakości edukacji i rozwoju kompetencji
- II. Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym: Zapewnienie opieki nad dziećmi i wsparcie w równoważeniu życia zawodowego z prywatnym
- III. Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami: Zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
- IV. Spójność społeczna: Rozwój usług społecznych, ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia
- V. Innowacje społeczne: Wprowadzanie innowacji w obszarze społecznym
- VI. Pomoc techniczna: Wsparcie techniczne dla realizacji programu

PARP uczestniczy w realizacji dwóch działań I priorytetu FERS:

- Kadry nowoczesnej gospodarki

- Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych na rynku pracy.

Zadania PARP koncentrują się na następujących obszarach:

- Wsparcie w zakresie wyzwań wynikających ze zmian demograficznych oraz na rynku pracy (Akademia HR)
- Wsparcie w zakresie niskiej / zerowej emisyjności lub gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ – to się opłaca, Zielone rekomendacje)

- Działania związane z wdrożeniem Europejskiego Aktu o Dostępności (Dostępność szansą na rozwój 3, Dostępność Dyrektywa EAA)
- Dostosowanie przedsiębiorstw do zmian / radzenie sobie w trudnościach (Wsparcie w okresowych trudnościach)
- Baza Usług Rozwojowych (BUR) i jakość świadczonych usług rozwojowych (Usługi Rozwojowe 4.0, Podniesienie kompetencji kadr podmiotów BUR)
- Pilotaż systemu Indywidualnych Kont Rozwojowych (IKR)
- Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych i zawodowych na rynku pracy:
 - Badania Bilansu Kapitału Ludzkiego (BKL)
 - System Sektorowych Rad ds. Kompetencji
- Wdrażanie rekomendacji Sektorowych Rad ds. Kompetencji.

Regulacje dotyczące wsparcia

W ramach działań realizowanych przez PARP pomoc finansowa jest udzielana podmiotom realizującym projekty oraz przedsiębiorcom, ich pracownikom lub osobom fizycznym, którzy korzystają z usług rozwojowych. Zasady dofinansowania projektów reguluje rozporządzenie dotyczące pomocy udzielanej przez PARP w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230001106>

Szczegóły związane z dofinansowaniem projektów znajdziesz w dokumentacji dołączonej do ogłoszenia o naborze. Chcąc skorzystać z konkretnej oferty jako uczestnik szkolenia lub programu doradczego, zwróć uwagę na zapisy regulaminu udostępnione przez organizatora danej usługi rozwojowej.

Na skróty. Przegląd działań FERS, które realizuje PARP

Priorytet: Umiejętności

Działanie: 01.03 Kadry nowoczesnej gospodarki

Budżet w mln euro	Budżet UE w mln euro
290,6	239,8

Działanie: 01.10 Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych i zawodowych na rynku pracy

Budżet w mln euro	Budżet UE w mln euro
34	28,1

Grupa docelowa (dla obu działań)

- pracodawcy
- pracownicy
- administracja publiczna (rządowa i samorządowa) oraz podległe jej organy i jednostki organizacyjne, w tym instytucje rynku pracy
- jednostki systemu oświaty, uczelnie i inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, organizacje i instytuty badawcze
- podmioty świadczące usługi edukacyjne
- organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni
- partnerzy gospodarczy
- podmioty świadczące usługi rozwojowe
- Sektorowe Rady ds. Kompetencji

Kompetencje: Kadry nowoczesnej gospodarki

W ramach FERS realizowane są innowacyjne działania, które odpowiadają na aktualne wyzwania rynkowe i społeczne. Program koncentruje się na podnoszeniu kompetencji, poprawianiu sytuacji firm i osób na rynku pracy, a także zwiększaniu dostępności produktów i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie umożliwia elastyczne podnoszenie i zmianę kwalifikacji. Jest to możliwe dzięki wbudowanym mechanizmom oddziaływania przedsiębiorców na usługi edukacyjne i rozwojowe (Sektorowe Rady ds. Kompetencji).

Działanie FERS.01.03 **Kadry nowoczesnej gospodarki**

Budżet (fundusze UE): **239,8 mln euro**

FERS zapewni dopasowane do potrzeb przedsiębiorców szkolenia i usługi doradcze. Pozwala też sfinansować projekty skierowane do przedsiębiorstw, które przeżywają okresowe trudności i chcą się dostosować do zmieniającej się rzeczywistości. Program obejmuje m.in. budowanie zielonych kompetencji (tj. wsparcie w zakresie niskiej lub zerowej emisji CO₂ lub gospodarki o obiegu zamkniętym).

Dla kogo:

- duże przedsiębiorstwa, MŚP
- instytucje otoczenia biznesu
- jednostki naukowe, organizacje badawcze
- organizacje pozarządowe, organizacje zrzeszające pracodawców, partnerzy gospodarczy, związki zawodowe, izby gospodarcze
- uczelnie, ośrodki kształcenia dorosłych.

Dofinansowanie można przeznaczyć na:

1. Działania szkoleniowe i doradcze dla pracowników przedsiębiorstw i innych pracodawców:

- a) Dostosowanie przedsiębiorstw do zmian / radzenie sobie w trudnościach.

Wsparcie jest przeznaczone na szkolenia i usługi doradcze, które pomagają firmom dostosować się do zmian gospodarczych i radzić sobie z trudnościami. Finansowanie uzyskają projekty, które będą wspierać doradztwo i mentoring dla firm w trudnościach. Obejmują one standaryzację pracy mentora, szkolenia dla mentorów, prowadzenie punktu informacyjnego, analizę aktualnych potrzeb też przedsiębiorstw oraz platformę wymiany doświadczeń.

Wsparcie firm w okresowych trudnościach

Jeśli Twoja firma przechodzi trudności, skorzystaj z oferty jednego z operatorów.

- b) Wsparcie przedsiębiorców w zakresie wynikającym z rekomendacji sektorowych rad oraz Rady Programowej ds. kompetencji.

Doświadczenia z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 pokazują, że zbadanie zapotrzebowania przedsiębiorców różnych sektorów na umiejętności dobrze wpływa na rynek szkoleniowy. Dzięki temu instytucje szkoleniowe i doradcze mogą tworzyć oferty usług dostosowane do potrzeb poszczególnych sektorów.

- c) Działania związane z wdrożeniem Europejskiego Aktu o Dostępności (EAA).

Dostępne są dwa rodzaje wsparcia:

- szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców w zakresie uniwersalnego projektowania produktów i usług, aby były dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami
- wsparcie dla przedsiębiorców w dostosowaniu się do wymogów dyrektywy EAA, obejmujące szkolenia i doradztwo w zakresie zapewnienia dostępności produktów i usług oraz wdrażania związanych z tym wymogów prawnych.

Przystąp do projektu „**Dostępność szansą na rozwój 3**” i naucz się projektowania uniwersalnego. Znajdź operatora. Dostosuj się do wymogów **Polskiego Aktu o Dostępności**, który implementuje dyrektywę EAA. Wybierz operatora.

- d) Działania w zakresie wyzwań wynikających ze zmian demograficznych oraz na rynku pracy.

Wsparcie zespołów HR i menedżerów w zarządzaniu zmianami w firmie, takimi jak starzenie się społeczeństwa i różne formy pracy. Celem jest również zwiększenie świadomości i umiejętności w zakresie zapobiegania dyskryminacji w pracy.

Dzięki „**Akademii HR**” dowiesz się, jak dostosować firmę do zmian demograficznych oraz zachodzących na rynku pracy. Wybierz operatora.

- e) Działania związane z automatyzacją i nowymi technologiami

Celem wsparcia jest przygotowanie pracodawców do zarządzania zmianami w firmie związanymi m.in. z automatyzacją procesów biznesowych. Obejmie również zwiększenie kompetencji pracodawców i pracowników w zakresie integracji nowych technologii w miejscu pracy oraz ukazanie korzyści z automatyzacji, takich jak poprawa efektywności, redukcja błędów oraz optymalizacja zasobów.

2. Rozwój kompetencji dotyczących zielonej ekonomii, w tym:

- a) działania w zakresie niskiej / zerowej emisyjności lub gospodarki o obiegu zamkniętym
- b) działania wynikające z rekomendacji sektorowych rad oraz Rady Programowej ds. kompetencji.

Skorzystaj z usług rozwojowych w ramach projektu **„Zielone rekomendacje”**. Przejrzyj oferty operatorów. Poznaj rozwiązania z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym. Wybierz operatora i przystąp do projektu **„GOZ – to się opłaca”**.

3. Wzmocnienie Bazy Usług Rozwojowych (BUR) i jakości świadczonych usług, w tym:

- a) Poprawa jakości usług w BUR i powiązanie ze Zintegrowanym Rejestrem Kwalifikacji (ZRK):
 - wsparcie dla podmiotów świadczących usługi rozwojowe, aby poprawić ich jakość, m.in. przez zarządzanie, podnoszenie kompetencji personelu, tworzenie nowych usług i wykorzystanie technologii zdalnych
 - wsparcie w procesie włączania kwalifikacji rynkowych do ZRK i dostosowania do wymogów walidacji i certyfikacji.

Przystąp do projektu **„Usługi rozwojowe 4.0”**. Zobacz, jakie usługi oferują wybrani operatorzy, i sięgnij po dofinansowanie na zakup oprogramowania oraz szkoleń. Dostawcy usług i trenerzy mogą też skorzystać z projektu **„Podniesienie kompetencji kadr Podmiotów BUR”**. Znajdź operatora.

- b) Rozwój BUR i promocja jej wykorzystania:
 - umożliwienie dostępu do usług rozwojowych dla różnych grup użytkowników, w tym osób o niskich kwalifikacjach i osób powyżej 50. roku życia
 - opracowanie nowych funkcji BUR, w tym Indywidualnych Kont Rozwojowych, na podstawie badań i analiz
 - monitoring cen i zakresu usług rozwojowych oraz dostępności usług, z rekomendacjami dla odpowiednich instytucji
 - promocja BUR skierowana szczególnie do osób niepodnoszących swoich umiejętności oraz podnoszenie świadomości usługodawców o możliwościach BUR.

4. Przetestowanie systemu Indywidualnych Kont Rozwojowych (IKR):

Faza pilotażu ma na celu zweryfikowanie wstępnych założeń i przetestowanie różnych rozwiązań. IKR będą finansowane ze środków publicznych (EFS+) oraz przez pracodawców i pracowników. W tej fazie testowe IKR obejmą grupę pracujących dorosłych, którzy otrzymają indywidualne uprawnienia do zakupu usług rozwojowych. Sposób wykorzystania środków, potrzeby użytkowników oraz czynniki wpływające na wykorzystanie systemu będą stale monitorowane.

Na podstawie wyników pilotażu zostanie przygotowany model systemu IKR, który będzie przetestowany na szerszej grupie pracowników.

Wartość / poziom wsparcia:

82,52% wynosi maksymalny poziom dofinansowania UE w projekcie. Wliczając środki krajowe, dotacja może pokryć do 100% wartości całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

Tryb wyboru projektów: konkurencyjny.

Akademia HR: Przygotuj się do zmian na rynku pracy

Szacuje się, że do 2025 r. na polskim rynku pracy może zabraknąć nawet 1,5 mln pracowników. FERS pomoże w przygotowaniu przedsiębiorców do prognozowanych zmian. Agencja przeprowadziła nabór operatorów w ramach konkursu „Akademia HR”. Ich projekty wspierają przedsiębiorców, menedżerów oraz zespoły HR w zarządzaniu zmianą. Przy czym „zmiana” jest rozumiana szeroko – obejmuje wyzwania demograficzne i rynkowe związane z cyfryzacją, automatyzacją zadań, rosnącą popularnością pracy zdalnej. Zjawiska demograficzne dotyczą nie tylko starzenia się społeczeństwa, w tym kadr, ale także wielokulturowości i wielopokoleniowości zespołów pracowniczych. Zmiany będą potęgowane przez inne czynniki, takie jak transformacja energetyczna czy upowszechnianie się rozwiązań z zakresu sztucznej inteligencji.

Wsparcie obejmuje trzy główne formy:

1

Autodiagnoza potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw związanych z obszarem HR

2

Pomoc w wyborze usług rozwojowych z Bazy Usług Rozwojowych

3

Refundacja kosztów usług zapewniająca realne wsparcie finansowe w procesie doskonalenia obszaru HR

Zielone rekomendacje

Przedsiębiorcy, którzy chcą rozwijać kompetencje związane z zieloną transformacją, zyskali nowe możliwości. W ramach projektu „Zielone rekomendacje” PARP wybrała dziesięciu operatorów, którzy udostępniają wsparcie (do 80% kosztów szkolenia i doradztwa) poprzez Bazę Usług Rozwojowych. Projekt jest skierowany do przedsiębiorców i ich pracowników, którzy chcą rozwijać kompetencje niezbędne do prowadzenia działalności zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Przykładowe tematy szkoleń i doradztwa:

- budowanie zrównoważonych modeli biznesowych
- planowanie inwestycji w zieloną transformację
- przygotowanie organizacji do zmian w środowisku pracy
- analiza wpływu zmian legislacyjnych w obszarze środowiska na działalność firmy
- obliczanie śladu środowiskowego (np. zgodnie z metodyką LCA).

GOZ – to się opłaca

Przyszłość należy do tych, którzy inwestują w zrównoważony rozwój. Kluczowe jest dostosowanie się przedsiębiorców i ich pracowników do wymagań związanych z ochroną środowiska naturalnego i jego zasobów przy jednoczesnym zachowaniu wydajności i zyskowności firm. FERS finansuje projekty, które potrafią te cele połączyć. PARP przeprowadziła w 2023 r. konkurs na operatorów „GOZ – to się opłaca”. Wybrani operatorzy realizują projekty szkoleniowe w obszarze planowania lub wdrażania rozwiązań dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym lub niskoemisyjnych. Ich zadaniem jest rekrutacja, organizacja i realizacja szkoleń dla przedsiębiorców i ich pracowników. Licząc od 1 marca 2024 r., projekty będą trwały maksymalnie 36 miesięcy.

Wsparcie firm w okresowych trudnościach

Co może wywołać kłopoty w firmie? Na przykład kryzys gospodarczy w regionie, brak terminowych płatności, spadek popytu, utrata wykwalifikowanych pracowników czy choroba właściciela. Wsparcie przedsiębiorców doświadczających okresowych problemów może trwale pomóc w ustabilizowaniu ich sytuacji. PARP wybrała operatorów w konkursie „Wsparcie firm w okresowych trudnościach” przeprowadzonym w 2023 r. Dzięki dofinansowaniu z FERS pomagają oni przedsiębiorcom w rozwiązywaniu problemów, a także uczą ich umiejętności wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym. Przedsiębiorcy i ich pracownicy mogą również rozwinąć swoje umiejętności zawodowe lub pozyskać nowe, jeśli takie potrzeby zostaną stwierdzone na etapie opracowywania diagnozy. Działania projektowe są skierowane do firm, które rokują wyjście z sytuacji kryzysowej. Rekrutacja do udziału w szkoleniach, doradztwie i działaniach diagnostycznych rozpoczęła się w 2024 r. Nabory dla przedsiębiorców będą prowadzone nawet do 30 kwietnia 2027 r. Udział w oferowanych działaniach nie wiąże się z żadnymi opłatami. Do programu kwalifikują się firmy, które wykazują przejściowe lub początkowe problemy spowodowane kryzysową sytuacją.

Dostosuj swoje produkty i usługi do nowych wymagań dotyczących dostępności

Skorzystaj z oferty doradczej i szkoleniowej, aby dostosować swoje przedsiębiorstwo do wymogów Polskiego Aktu o Dostępności¹, który implementuje do krajowego prawa zapisy dyrektywy EAA². Akt dotyczy codziennych usług i powszechnie używanych produktów.

¹ Polski Akt o Dostępności to popularna nazwa ustawy z 26 kwietnia 2024 r. o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze.

² EAA to skrót od European Accessibility Act – popularnej nazwy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług.

- Nowa ustawa zapewnia dostępność produktów takich jak:
 - komputery i ich systemy operacyjne
 - terminale płatnicze, bankomaty, automaty biletowe
 - urządzenia do odprawy i terminale informacyjne
 - smartfony, tablety używane do usług telekomunikacyjnych lub medialnych
 - czytniki e-booków.
- Nowa ustawa zapewnia dostępność usług takich jak:
 - telekomunikacyjne
 - dostępu do treści audiowizualnych i multimedialnych
 - transport pasażerski w zakresie stron internetowych, biletów elektronicznych, dostarczania informacji za pomocą urządzeń elektronicznych i aplikacji mobilnych
 - bankowość detaliczna
 - handel elektroniczny
 - rozpowszechnianie książek elektronicznych.

Wyzwania związane z dostępnością to doskonała okazja dla przedsiębiorców, aby wzmocnić swoje działania w obszarze innowacji i społecznej odpowiedzialności. To także możliwość zaistnienia na dużym i dynamicznie rosnącym rynku – szacuje się, że co siódma osoba na świecie ma niepełnosprawność. FERS pomaga przedsiębiorcom dostosować się do nowych wymogów. Przystąp do projektu „Dostępność Dyrektywa EAA” i skorzystaj ze szkoleń oraz usług doradczych. PARP stworzyła też dogodne warunki do podnoszenia kompetencji w zakresie projektowania uniwersalnego. Jeśli chcesz tworzyć dostępne produkty i usługi, przystąp do projektu „Dostępność szansą na rozwój 3”.

Kompetencje z automatyzacji dla transformacji cyfrowej

Automatyzacja procesów biznesowych i produkcyjnych, oparta na rozwiązaniach takich jak sztuczna inteligencja, analiza

danych, Internet rzeczy czy chmura obliczeniowa, stanowi dziś kluczowy kierunek rozwoju przedsiębiorstw. Dzięki niej firmy mogą zwiększać efektywność działań, ograniczać liczbę błędów, skracać czas realizacji zadań oraz skuteczniej zarządzać zasobami ludzkimi. Jednocześnie rośnie konieczność inwestowania w kompetencje pracowników, aby korzystanie z technologii było świadome, bezpieczne i dostosowane do rzeczywistych potrzeb biznesu.

PARP ogłosiła nowe działanie „Kompetencje z automatyzacji dla transformacji cyfrowej”, którego celem jest wsparcie pracodawców w rozwijaniu kompetencji niezbędnych do wdrażania automatyzacji oraz nowoczesnych technologii w środowisku pracy. Nabór skierowany jest do podmiotów, które w roli operatorów będą odpowiedzialne za rekrutację przedsiębiorców i pracowników sektora MŚP, refundację kosztów zakupu usług rozwojowych realizowanych za pośrednictwem BUR oraz monitoring tych usług. Po wyborze operatorów rozpocznie się realizacja działań dla przedsiębiorców.

Baza Usług Rozwojowych (BUR)

Prowadzona przez PARP Baza Usług Rozwojowych, stanowi największą polską platformę agregującą informacje o szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych i doradztwie. Znajdziesz w niej także projekty służące podnoszeniu kompetencji, które uzyskały dofinansowanie w ramach FERS oraz 16 programów regionalnych. Od 2016 r. konta w naszym systemie założyło już **920 tys.** użytkowników. Prawie **10 tys.** firm szkoleniowo-doradczych opublikowało ponad **1 mln ofert usług**, na które zapisało się **1,4 mln uczestników**. Codziennie – za pomocą wyszukiwarki – możesz wybierać spośród 20 tys. usług dopasowanych do Twoich potrzeb.

Rozwój zawodowy na wyciągnięcie ręki

Stale aktualizowana oferta BUR jest kierowana zarówno do przedsiębiorców, pracowników, jak i osób prywatnych. Dla przedsiębiorców to okazja do zdobywania nowej wiedzy i budowania konkurencyjności. Korzystając z BUR, masz możliwość zdobycia nowych umiejętności zawodowych, które są cenione na rynku pracy, umożliwiają zmianę ścieżki kariery lub przekwalifikowanie się, co zwiększa szanse na efektywny powrót na rynek pracy. Dla firm szkoleniowo-doradczych platforma jest doskonałym miejscem do promowania usług szkoleniowo-doradczych i zdobywania nowych klientów. Z pewnością docenisz możliwość łatwego dostępu do różnorodnych ofert wsparcia w rozwoju zawodowym – przeglądanie bazy nie wymaga rejestracji.

Przydatne narzędzia wyszukiwania

Dzięki środkom z FERS oraz dotacji celowej BUR jest wciąż doskonała. Ale już teraz oferuje proste i szybkie narzędzia do wyszukiwania usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb przedsiębiorców i osób indywidualnych. Liczne filtry (m.in. cena, dofinansowanie, miejsce, poziom dofinansowania, możliwe do uzyskania kwalifikacje itd.) umożliwiają użytkownikom przeszukiwanie, porównywanie i selekcjonowanie ofert. Szczególnie pomocny w podejmowaniu decyzji jest system ocen i recenzji. Dzięki temu w morzu ofert wyróżniają się te, które realizowane są z dbałością o jak najwyższą jakość.

Wsparcie dla firm szkoleniowo-doradczych i trenerów

Podążamy za trendami. Jeśli świadczysz usługi rozwojowe z dofinansowaniem ze środków publicznych, skorzystaj ze wsparcia w ramach projektu „**Usługi rozwojowe 4.0**”. Jest ono przeznaczone na zakup licencji, która pozwoli na świadczenie usług rozwojowych w nowych formach. Pokryje też koszt

szkolenia personelu, który będzie bezpośrednio obsługiwał nową technologię. Tu znajdziesz operatorów, którzy udzielają dofinansowania. Wynosi ono do 80% kosztów zakupu licencji wraz z usługą szkoleniową lub doradczą. Maksymalne wsparcie to 50 364 zł. Przekonaj się sam!

Dostawcy usług i trenerzy mogą też skorzystać z projektu **„Podniesienie kompetencji kadr Podmiotów BUR”**. Nabór prowadzi sześciu operatorów wyłonionych przez PARP.

Wsparcie możesz uzyskać na:

- a) rozwój i nabycie umiejętności trenerskich, doradczych, mentorskich lub coachingowych
- b) rozwój i nabycie kompetencji związanych z tematyką prowadzonych lub planowanych szkoleń i usług doradczych w BUR.

Maksymalny koszt usług na jedną osobę waha się od 24 700 do 38 000 zł brutto (zależnie od projektu). Poziom refundacji usług związanych z rozwojem umiejętności trenerskich (podpunkt a) wynosi 80% kosztów. Natomiast w wypadku zdobywania nowych kompetencji związanych z zakresem tematycznym prowadzonych lub planowanych do prowadzenia usług rozwojowych w BUR (podpunkt b) – wynosi 50%.

Ucz się tak, jak chcesz

BUR obejmuje zarówno zajęcia stacjonarne, jak i usługi zdalne realizowane w czasie rzeczywistym. Część działań zaprojektowano w formie mieszanej, a niekiedy w formie dostosowanej do indywidualnych możliwości usługobiorcy.

Jesteś przedsiębiorcą? Wzmocnij swoją pozycję na rynku. Jesteś osobą prywatną? Zadbaj o rozwój swoich umiejętności i kariery. Sprawdź, jak skorzystać z Bazy Usług Rozwojowych.

Badania: Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych i zawodowych na rynku pracy

Dopasowanie wiedzy, kompetencji i umiejętności pracowników do potrzeb przedsiębiorców jest wyzwaniem, z którym zmagają się wszystkie państwa Unii Europejskiej. Kraje opracowują własne mechanizmy, które pozwalają lepiej prognozować zapotrzebowanie na nowe kwalifikacje³. W Polsce możemy wyróżnić dwa takie mechanizmy koordynowane przez PARP – Bilans Kapitału Ludzkiego oraz System Rad Sektorowych.

Działanie FERS.01.10 Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych na rynku pracy

Budżet (fundusze UE): **28,1 mln euro**

Celem działania jest wsparcie uczenia się przez całe życie, a także wprowadzenie możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, w szczególności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych. Pozwoli to na lepsze dostosowanie umiejętności pracowników do potrzeb rynku pracy i ułatwi dokonywanie zmian w karierze zawodowej.

Dla kogo:

- jednostki administracji rządowej, w tym PARP
- instytucje otoczenia biznesu
- jednostki naukowe, organizacje badawcze
- organizacje pozarządowe i zrzeszające pracodawców, partnerzy gospodarczy, związki zawodowe, izby gospodarcze.

³ Zobacz raport „Metody i sposoby monitorowania zapotrzebowania na kwalifikacje”, wyd. przez PARP w 2020 r.: <https://www.parp.gov.pl/publikacje/publication/metody-i-sposoby-monitorowania-zapotrzebowania-na-kwalifikacje>

Dofinansowanie można przeznaczyć na:

- realizację badań w zakresie Bilansu Kapitału Ludzkiego, a także badań tematycznych w obszarach uznanych za kluczowe dla efektywności rynku pracy
- prace Sektorowych Rad ds. Kompetencji oraz działania upowszechniające wśród przedsiębiorstw korzyści wynikające z uczenia w miejscu pracy i budowania współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a uczelniami / szkołami
- koordynację systemu rad sektorowych, w tym współpracę systemu rad z instytucjami zarządzającymi programami regionalnymi.

Wartość / poziom wsparcia:

82,52% to maksymalny poziom dofinansowania UE w projekcie. Wliczając środki krajowe, dotacja może pokryć do 100% wartości całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

Tryb wyboru projektów: konkurencyjny i niekonkurencyjny.

Bilans Kapitału Ludzkiego

Jest to unikatowy w skali Europy projekt monitorowania zapotrzebowania na kompetencje na rynku pracy. PARP realizuje go od 2009 r. we współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim. Obejmuje on badania przekrojowe oraz branżowe.

Na początku 2024 r. PARP rozpoczęła już realizację projektu „Bilans Kapitału Ludzkiego 3.0”. Jest on kontynuacją dwóch fal badań, tj. z okresu 2010-2015 oraz 2016-2023. Tym razem jest finansowany z FERS (działanie „Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych na rynku pracy”). Głównym celem

projektu BKL 3.0 jest cykliczne monitorowanie zasobów kapitału ludzkiego na polskim rynku pracy oraz czynników odpowiadających za ich rozwój.

Wyniki badań dostarczają informacji na temat potrzeb pracodawców (ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorców), dotyczących pracowników i ich umiejętności oraz kierunków zmian na rynku pracy – do wykorzystania w rozwoju zawodowym osób dorosłych / pracowników. Cele projektu zostaną osiągnięte przez realizację badania ogólnego i przekrojowego oraz badań tematycznych.

Ponadto w ostatnich latach PARP realizowała badania sektorowe w ramach projektów Branżowy Bilans Kapitału Ludzkiego (BBKL) i Branżowy Bilans Kapitału Ludzkiego II (BBKL II). Wyniki tych badań pozwoliły zidentyfikować najpilniejsze potrzeby kompetencyjne przedsiębiorców i niedopasowania rynku pracy w poszczególnych sektorach. Wyznaczono też trendy oddziałujące na każdą branżę i wyzwania, z jakimi muszą się mierzyć przedsiębiorcy. Badania te realizowane były we współpracy z Sektorowymi Radami ds. Kompetencji. Korzystają z nich przedsiębiorcy oraz środowisko edukacji.

Z ostatnimi wynikami BKL i BBKL w formie raportów oraz webinarów zapoznasz się na [dedykowanej podstronie PARP](#).

Sprawdź [ostatni raport](#).

System rad ds. kompetencji

W dynamicznie zmieniającej się gospodarce konieczne jest stałe dopasowywanie kompetencji pracowników do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy. Odpowiedzią na tę potrzebę było stworzenie systemu rad ds. kompetencji. Jego celem jest budowanie trwałego i efektywnego partnerstwa pomiędzy środowiskiem przedsiębiorców, instytucjami edukacyjnymi oraz administracją publiczną. Dzięki temu pracodawcy zyskali realny wpływ na kierunki kształcenia i doskonalenia zawodowego poprzez systematyczne diagnozowanie potrzeb i formułowanie rekomendacji. System ma charakter ogólnopolski i działa w sposób uporządkowany, obejmując wszystkie kluczowe sektory gospodarki.

Strukturę systemu tworzą dwie główne formy organizacyjne: sektorowe rady ds. kompetencji oraz Rada Programowa ds. Kompetencji. Obie funkcjonują jako ciała opiniodawczo-doradcze przy Prezesie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) i są integralną częścią krajowej polityki na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego.

Dlaczego powstał system?

Powstanie systemu rad ds. kompetencji było odpowiedzią na sygnały ze strony przedsiębiorców, którzy od lat wskazywali na niedopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. Liczne badania rynkowe i analizy potwierdzają, że wielu pracodawców nadal napotyka trudności w rekrutacji kandydatów z odpowiednimi kwalifikacjami. Choć wielu młodych Polaków posiada wyższe wykształcenie, brakuje im praktycznych umiejętności oraz kompetencji oczekiwanych przez pracodawców. Problem dotyczy nie tylko specjalistów, ale także pracowników technicznych i produkcyjnych. Dodatkowo wielu przedsiębiorców, zwłaszcza z sektora MŚP, nie inwestuje w rozwój swoich pracowników lub nie znajduje odpowiedniej oferty rozwojowej.

Czym są sektorowe rady ds. kompetencji?

Sektorowe rady ds. kompetencji realnie wzmacniają współpracę między edukacją a biznesem. Dzięki ich działalności możliwe jest skuteczne dostosowywanie systemu kształcenia do rzeczywistych potrzeb rynku pracy oraz dynamicznych zmian gospodarczych. To model, który działa i przynosi wymierne efekty.

Rady tworzą wyspecjalizowane gremia doradczo-opiniotawcze działające przy Prezesie PARP. Ich głównym zadaniem jest diagnozowanie potrzeb kompetencyjnych w poszczególnych branżach oraz opracowywanie rekomendacji służących dostosowaniu systemu edukacji i szkoleń do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy.

W skład każdej rady wchodzi przedstawiciele kluczowych interesariuszy danego sektora: pracodawcy, organizacje branżowe, instytucje edukacyjne (w tym uczelnie, szkoły zawodowe, instytuty badawcze), związki zawodowe oraz eksperci.

Dzięki temu możliwe jest zebranie różnorodnych perspektyw i opracowanie rzetelnych, praktycznych wniosków.

Rady zajmują się m.in. formułowaniem propozycji zmian w programach kształcenia, identyfikacją luk kompetencyjnych, współpracą z instytucjami edukacyjnymi oraz promocją kwalifikacji pożądanых w danym sektorze. Stanowią platformę, która umożliwia skuteczną wymianę wiedzy pomiędzy edukacją a gospodarką.

Obecnie działa **29 sektorowych rad ds. kompetencji**. Ich liczba odpowiada potrzebom zidentyfikowanym w różnych gałęziach gospodarki. Każda rada działa na podstawie umowy zawartej z Prezesem PARP, który powierzył wybranym instytucjom organizację i prowadzenie prac rady. Rady działają w sektorach:

1. Architektura i urbanistyka	16. Opieka nad osobami zależnymi i seniorami
2. Automatyka i robotyka	
3. Bankowość i ubezpieczenia	17. Opieka zdrowotna
4. Budownictwo	18. Przemysł kosmiczny
5. Chemia	19. Przemysł lotniczy
6. Energetyka OZE	20. Przemysł metalowo-maszynowy
7. Gaming i GameDev	21. Przemysł mody i innowacyjnych tekstyliów
8. Handel z e-commerce	
9. HoReCa	22. Przemysł okrętowo-jachtowy
10. IT, telekomunikacja i cyberbezpieczeństwo	23. Rachunkowość i podatki
11. Komunikacja marketingowa	24. Rozporządzanie nieruchomościami
12. Life sciences	25. Transport drogowy i logistyka transportu drogowego
13. Motoryzacja i usługi motoryzacyjne	26. Turystyka
14. Ochrona i bezpieczeństwo mienia i osób	27. Usługi beauty
15. Odzysk materiałowy surowców	28. Usługi rozwojowe
	29. Zdrowie psychiczne.

Jak działa Rada Programowa ds. Kompetencji?

Rada Programowa ds. Kompetencji to organ o charakterze strategicznym i koordynującym. Podobnie jak rady sektorowe, pełni funkcję opiniodawczo-doradczą przy Prezesie PARP. Jej zadaniem jest nadzór nad funkcjonowaniem całego Systemu Rad Sektorowych, monitorowanie realizacji ich zadań oraz wypracowywanie międzysektorowych rekomendacji w zakresie kształcenia i rozwoju kompetencji.

W skład Rady Programowej wchodzi przedstawiciele ministerstw, partnerów społecznych i gospodarczych, instytucji edukacyjnych oraz środowisk naukowych. Dzięki szerokiej reprezentacji interesariuszy możliwe jest spojrzenie na rozwój kompetencji z perspektywy całej gospodarki, a nie tylko poszczególnych branż.

Rada Programowa wspiera także ujednolicanie standardów pracy rad sektorowych, współpracuje z PARP w zakresie planowania działań systemowych i upowszechnia wyniki prac rad w przestrzeni publicznej.

Jak finansowany jest system i jakie są jego efekty?

System sektorowych rad ds. kompetencji jest finansowany z programu **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS)**. Całkowita kwota przeznaczona na jego rozwój i realizację działań to **607 667 543,70 zł**, w tym:

- **113 208 140,00 zł** – na organizację i prowadzenie rad sektorowych
- **117 359 403,70 zł** – na realizację zielonych rekomendacji (w obszarach zrównoważonego rozwoju i transformacji energetycznej)
- **361 mln zł** – na realizację kluczowych rekomendacji edukacyjnych i rozwojowych
- **16,1 mln zł** – na rozwój i doskonalenie całego systemu.

Dzięki systemowi możliwe jest skuteczniejsze planowanie polityki edukacyjnej, lepsze wykorzystanie środków publicznych oraz zwiększenie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw.

**Przykłady projektów
z programów
FERS 2021-2027
i POWER 2014-2020**

Projekt

Na plusie – dostępność szansą rozwoju przedsiębiorstw

Certes sp. z o.o.

Wartość projektu

11 289 355,00 zł

Dofinansowanie z UE

9 315 975,74 zł

Okres realizacji projektu

styczeń 2025 r. – czerwiec 2027 r.

Coraz częściej dostrzegasz, jak ważne jest projektowanie produktów i usług dostępnych dla wszystkich – także dla osób z niepełnosprawnościami ruchu, słuchu i wzroku, osób starszych czy kobiet w ciąży. Wiesz, że dostępność to nie tylko wymóg prawny, ale również realna szansa na rozwój firmy i poszerzenie grona klientów. Dlatego chcesz rozwijać kompetencje swoje i zespołu oraz świadomie kształtować ofertę. W odpowiedzi na te potrzeby uruchomiono takie projekty jak „Na plusie – dostępność szansą rozwoju przedsiębiorstw”.

Projekt oferuje dwie ścieżki udziału. Pierwsza jest skierowana do pracowników i pracownic mikro-, małych, średnich oraz dużych przedsiębiorstw (z jednej firmy może wziąć udział do 1 do 10 osób). Obejmuje udział w szkoleniach ogólnych o zasadach uniwersalnego projektowania, a także specjalistycznych, które są skoncentrowane na możliwościach wdrażania na rynek rozwiązań opartych na projektowaniu uniwersalnym. Każda osoba uczestnicząca w tej ścieżce korzysta również z doradztwa powiązanego ze szkoleniami.

Druga ścieżka jest przeznaczona dla mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw, które chcą skorzystać wyłącznie z indywidualnego doradztwa. Usługa ta koncentruje się na konkretnych problemach związanych z rozwojem firmy w kierunku uniwersalnego projektowania oferowanych produktów lub usług.

Projekt

Zielona gospodarka – szkolenia i doradztwo dla firm

**DGA S.A. w partnerstwie
z Funduszem Rozwoju
i Promocji Województwa
Wielkopolskiego SA**

Wartość projektu

9 628 432,00 zł

Dofinansowanie z UE

8 010 232,00 zł

Okres realizacji projektu

maj 2025 r. – kwiecień 2028 r.

Dostosuj się do wyzwań wynikających z transformacji w kierunku zielonej gospodarki! Pomoże ci w tym m.in. projekt „Zielona gospodarka – szkolenia i doradztwo dla firm”. Oferuje on kompleksowe szkolenia oraz doradztwo, które umożliwiają zbycie i rozwój nowych kompetencji, wdrażanie rozwiązań prośrodowiskowych oraz zwiększanie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. Wśród przykładowych tematów szkoleń są:

- Budowanie zrównoważonych modeli biznesowych
- Planowanie inwestycji w zakresie zielonej transformacji przedsiębiorstw
- Przygotowywanie organizacji do zmian w środowisku pracy wynikających z wdrożenia rozwiązań z zakresu zielonej transformacji
- Analizowanie wpływu zmian legislacyjnych w obszarze środowiskowym na działalność przedsiębiorstwa
- Analiza śladu środowiskowego z wykorzystaniem metodyki LCA (Life Cycle Assessment)
- Opracowywanie raportów ESG.

Projekt skierowany jest do mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw z całej Polski, ich właścicieli, kadry zarządzającej oraz pracowników. Do 30 kwietnia 2028 r. wsparciem objętych zostanie co najmniej 600 osób (w tym minimum 360 kobiet) z minimum 300 przedsiębiorstw, którzy podniosą swoje kwalifikacje w obszarze zielonej gospodarki. Pracownicy dużych przedsiębiorstw będą stanowić maksymalnie 40% uczestników projektu.

Projekt

Zarządzanie strategiczne pomorskich MMŚP – sektora Inteligentnych Specjalizacji Pomorza

Pracodawcy Pomorza

Wartość projektu

1 119 277,20 zł

Dofinansowanie z UE

1 007 349,48 zł

Okres realizacji projektu

Lata 2017-2021

Duża liczba ofert z zakresu doradztwa biznesowego sprawia, że decyzja o wyborze właściwej ścieżki wymaga mocnych argumentów. Do takich należy umiejętność indywidualnego spojrzenia na problemy firmy i grono doświadczonych konsultantów. Takie atuty Pracodawcom Pomorza, najstarszej organizacji pracodawców działającej na obszarze województwa pomorskiego, zapewniła współpraca ze spółką doradczą Trigonum. W projekcie wzięło udział 91 firm. Otrzymały one pomoc w kompleksowym zdiagnozowaniu potrzeb i barier rozwojowych. Przedsiębiorcy zgłaszali trzy główne potrzeby kompetencyjne: sprzedaż i negocjacje, umiejętności menedżerskie i przywódcze oraz wykorzystywanie nowych technologii komunikacyjnych w marketingu i mediach społecznościowych. Zaangażowani w proces konsultacji eksperci pomagali firmom opracować i wdrożyć indywidualne programy rozwoju.

Zanim złożysz wniosek o dofinansowanie

Stworzenie projektu i złożenie wniosku o dofinansowanie to tylko jeden z etapów. Jest bardzo ważny, bo jeśli projekt jest dobry i oparty na rzeczywistych potrzebach, jego realizacja przebiegnie sprawniej. Uzyskanie dofinansowania to sygnał, że Twój pomysł i praca nad projektem zostały docenione.

Przed Tobą realizacja projektu. Musisz go rozliczyć i przejść kontrole. Mogą one mieć różny charakter – dotyczyć tylko dokumentów albo polegać także na odwiedzinach miejsca realizacji projektu. We wniosku deklarujesz, jakie osiągniesz rezultaty. Musisz je utrzymać w okresie trwałości projektu. Gdy już tego dokonasz, możesz ogłosić sukces.

Cechy dobrego projektu¹:

- odpowiada na rzeczywiste potrzeby, jest dobrze umotywowany
- wpisuje się w cele programu i stanowi element szerszego planu wnioskodawcy
- zawiera możliwe do zmierzenia efekty i gwarantuje ich osiągnięcie
- po realizacji zapewnia oczekiwany rozwój lub rozwiązanie problemów.

¹ Zobacz magazyn „eFEkty”, nr 16/60, str. 50:
https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/124368/eFEkty_wrzesien_www.pdf

Jak poprawnie stworzyć i zrealizować projekt²:

1. Określ potrzeby. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Twój projekt musi przekonująco pokazywać cele i mierzalne efekty.

2. Oceń swoje szanse. Zapoznaj się z możliwościami dofinansowania. Wybierz się w tym celu do PIFE.

3. Zapoznaj się z dokumentacją. Przestudiuj regulamin, kryteria wyboru i przygotuj dokumentację.

4. Zrób plan działania. Harmonogram realizacji projektu powinien uwzględniać możliwe trudności (np. przedłużające się postępowanie przetargowe, przedłużające się dostawy, zmieniające się przepisy).

² Tamże, str. 49.

5. Zapewnij finansowanie projektu.

Wykaż, że zaplanowane wydatki są konieczne i mają związek z przedsięwzięciem. Zapewnij pieniądze na ich realizację (dotacja ma zwykle formę zwrotu części poniesionych kosztów).

6. Bądź w kontakcie. Jeśli pojawią się problemy, informuj o tym odpowiednią instytucję finansującą. Wspólnie łatwiej wypracować rozwiązanie.

7. Monitoruj realizację projektu.

Śledź, czy wszystko przebiega zgodnie z planem. Dokumentuj wszystkie działania (zapytania o cenę, zamówienia, faktury).

8. Utrzymaj wskaźniki. Po rozliczeniu projektu musisz utrzymać zaplanowane rezultaty.

Jak złożyć wniosek o dofinansowanie

Wnioski wypełnisz i złożysz przez internet. Jeśli starasz się o dofinansowanie z **FENG** lub **FEPW**, wniosek składasz przez system LSI: <https://lsi.parp.gov.pl>.

Jeśli chcesz sfinansować projekt z programu **FERS**, wniosek składasz przez system SOWA2021: <https://sowa2021.efs.gov.pl/>.

Słowniczek

Baza Usług Rozwojowych – największa polska platforma agregująca informacje o szkoleniach, kursach i doradztwie. Prowadzi ją PARP. Znajdziesz w niej także usługi dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Sprawdź: <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>.

Dofinansowanie – część wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem ze środków publicznych.

EDIH – Europejski Hub Innowacji Cyfrowych wybrany w konkursie Komisji Europejskiej w ramach Programu Cyfrowa Europa (ang. Digital Europe Programme).

GOZ – gospodarka o obiegu zamkniętym lub gospodarka cyrkularna (ang. *circular economy*). Jest to model biznesowy, który minimalizuje zużycie surowców oraz powstawanie odpadów. Tworzy zamknięte pętle procesów, w których odpady traktowane są jako surowce w kolejnych fazach produkcji.

Innowacja – każda zmiana, która coś ulepsza, daje nową jakość lub pozwala stworzyć nowy produkt czy usługę.

Instytucje otoczenia biznesu – wszelkie instytucje ułatwiające funkcjonowanie przedsiębiorstw, świadczące na ich rzecz różnego rodzaju usługi, np. doradcze, szkoleniowe, finansowe, badawcze.

Instytucja Pośrednicząca – organ administracji publicznej lub inna jednostka sektora finansów publicznych, która realizuje część zadań w ramach danego programu operacyjnego.

Klaster – nowoczesna platforma interakcji i współpracy wielu podmiotów gospodarczych, naukowych, sektora B+R, otoczenia biznesu, działających w jednym obszarze geograficznym.

Podmioty wchodzące w skład klastra dzielą się między sobą wiedzą, doświadczeniami, uczą się od siebie nawzajem, dopingują do rozwoju, podejmują wspólne inicjatywy, projekty, wdrożenia. Osiągają przy tym efekt synergii i skali.

Krajowe Inteligentne Specjalizacje (KIS) – sektory, które zostały uznane za priorytetowe dla poprawy konkurencyjności i innowacyjności polskiej gospodarki. Nie są ustalone raz na zawsze. W wyniku identyfikacji zasobów i innowacyjnych działań w różnych obszarach gospodarki (proces zwany „przedsiębiorczym odkrywaniem”) mogą zostać wskazane nowe KIS (więcej: www.smart.gov.pl).

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa¹ – podmioty gospodarcze tworzące sektor MŚP, działające niemal we wszystkich branżach. Mikroprzedsiębiorstwo zatrudnia nie więcej niż 10 pracowników i osiąga przychód netto do 2 mln euro, mała firma – od 10 do 49 pracowników i osiąga przychód netto do 10 mln euro, średnia firma – od 50 do 249 pracowników i przychód netto do 50 mln euro. Szacuje się, że w Polsce MŚP stanowią 99% wszystkich funkcjonujących przedsiębiorstw, generują prawie połowę PKB i zatrudniają około 8,5 mln osób.

Organizacja badawcza – to podmiot systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt. 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, będący organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia nr 651/2014. Przy czym nie może być to podmiot, którego wyłącznym celem jest rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników prac badawczo-rozwojowych przez nauczanie, publikacje lub transfer wiedzy.

¹ Definicja w rozumieniu art. 2 załącznika I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Polski Fundusz Rozwoju – podmiot integrujący działania wszystkich kluczowych dla rozwoju kraju instytucji i konsolidujący środki finansowe na stymulowanie wzrostu gospodarczego oraz innowacyjności. Głównymi obszarami działania PFR są: bankowość, eksport, inwestycje i promocja. Fundusz będzie pełnił funkcję finansowego wehikułu rozwoju Polski.

Pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność – za przedsiębiorstwa kwalifikowalne uznaje się małe przedsiębiorstwa nienotowane na giełdzie w okresie do pięciu lat po ich rejestracji, które nie dokonały jeszcze podziału zysków i nie zostały utworzone w wyniku połączenia. W przypadku przedsiębiorstw kwalifikowalnych, które nie podlegają rejestracji, można uznać, że pięcioletni okres kwalifikowalności zaczyna się od momentu, kiedy przedsiębiorstwo albo rozpoczyna swoją działalność gospodarczą, albo podlega opodatkowaniu z tytułu swojej działalności gospodarczej².

Projekt – przedsięwzięcie realizowane w ramach konkretnego działania danego programu operacyjnego, będące przedmiotem umowy o dofinansowanie. Ma określone ramy finansowe i czasowe.

Przedsiębiorstwo inne niż MŚP – do niedawna odrębną kategorię stanowiły przedsiębiorstwa duże. W obecnym rozdziale funduszy unijnych wydzielono dwie dodatkowe kategorie przedsiębiorstw, które będą miały dostęp do szerszej oferty:

- **Small mid-cap** – „mała spółka o średniej kapitalizacji”, firma zatrudniająca do 499 pracowników, której roczne obroty nie przekraczają 50 mln euro, a roczna suma bilansowa – 43 mln euro.
- **Mid-cap** – „spółka o średniej kapitalizacji” – firma zatrudniająca nie więcej niż 3 tys. pracowników, której

² Definicja w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, artykuł 22, ust. 2, źródło: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0651>

roczne obroty nie przekraczają 50 mln euro, a roczna suma bilansowa – 43 mln euro.

Wniosek o dofinansowanie projektu – to dokument zawierający informacje o wnioskodawcy (i ewentualnym partnerstwie) oraz szczegółowy opis projektu. Wniosek wraz z załącznikami służy do oceny, czy projekt spełnia kryteria wyboru.

Wydatek kwalifikowany (lub kwalifikowalny) – koszt poniesiony zgodnie z zasadami obowiązującymi w wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków. Podlega refundacji ze środków przeznaczonych na realizację programu.

Wydawca

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83

00-834 Warszawa

tel. 22 432 80 80

e-mail: biuro@parp.gov.pl

www.parp.gov.pl

© Copyright by Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Realizacja:

Smartlink sp. z o.o.

ul. Wieniawskiego 5/9

61-712 Poznań

tel. 61 849 90 40

e-mail: biuro@smartlink.pl

www.smartlink.pl

Koordinacja (PARP): Renata Adamczyk

Redakcja i koordynacja (Smartlink): Jerzy Gontarz

Projekt graficzny i skład: Maciej Pachowicz

Teksty: Jerzy Gontarz, Alona Kononenko-Szoszkiewicz,
Andrzej Szoszkiewicz, dr Łukasz Szoszkiewicz

Korekta: Agata Rokita

Zdjęcia: archiwum PARP, Freepik,
Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie

ISBN 978-83-7633-580-3

Wydanie III

Warszawa, listopad 2025

Dokąd po informacje

Masz pomysł na własny biznes, ale nie wiesz, z jakich możliwości skorzystać?
Chcesz wziąć udział w konkursie, ale brakuje Ci wiedzy, jak przygotować i złożyć wniosek?
A może obawiasz się, czy dobrze wypełniłeś dokumenty związane z rozliczeniem dotacji?
Skorzystaj z pomocy pracowników PARP lub Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich, którzy chętnie udzielą Ci potrzebnych informacji.

801 332 202, 22 574 07 07
(koszt jak za połączenie lokalne)

info@parp.gov.pl

LiveChat – kliknij w okienko
w prawym dolnym rogu [serwisu PARP](#)

[Baza pytań i odpowiedzi](#)

[Dyżur eksperta](#)

Odwiedź najbliższy [Punkt Informacyjny](#)
[Funduszy Europejskich](#) lub [biuro PARP](#)

www.feng.parp.gov.pl

www.nowoczesnagospodarka.gov.pl

www.fepw.parp.gov.pl

www.fepw.gov.pl

www.fers.parp.gov.pl

www.rozwojspoleczny.gov.pl